

Lokalna samouprava

Objavljeno kao dodatak
nedeljnika **VREME** br. 874
od 4. oktobra 2007.

MESEČNIK STALNE KONFERENCIJE GRADOVA I OPŠTINA

BROJ 25

OKTOBAR 2007.

TEMA BROJA: JAVNE NABAVKE I TRŽIŠTE OPŠTINSKIH KREDITA U SRBIJI

**U ovom
broju:**

**Nemanja
Nenadić**

**Transparentnost
Srbija**

**Ljiljana
Nikolić**

**Opština
Loznica**

- 4 **INTERVJU: DR SLOBODAN ILIĆ,**
MINISTARSTVO FINANSIJA
- 5 **ETIČKI KODEKS:**
KUTIJE ZA PRITUŽBE GRAĐANA
- 6 **FINANSIJE:**
DA LI POSTOJI TRŽIŠTE
OPŠTINSKIH KREDITA
- 7 **PROJEKTI:**
PET MILIONA EVRA BESPOVRATNO
- 8 **EU STRANE:**
KAKO PRISTUPITI FONDOVIMA EU
- 9 **PROGRAMI:**
EVROPA ZA GRAĐANE
- 10 **INTERVJU: LJILJANA NIKOLIĆ,**
OPŠTINA LOZNICA
- 12 **MINERALNE I TERMALNE VODE:**
KAKO SE STIČE PRAVO
NA FLAŠIRANJE VODE
- 13 **SAJAM:**
EKOLOŠKI ČUVARI BLAGA
- 13 **ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE:**
OPŠTINE ZAJEDNO
DEPONUJU OTPAD
- 14 **RODNA RAVNOPRAVNOST
U OPŠTINAMA:**
ŽENE TO MOGU, ZAR NE
- 15 **INFORMATIVNO:**
AKTIVNOSTI SKGO
- 16 **OPŠTINSKI ŽIVOT**

Deseta sednica Predsedništva SKGO

Deseta sednica Predsedništva Stalne konferencije gradova i opština održana je 12. septembra 2007. godine u sedištu SKGO u Beogradu.

Predsedništvo je obavesteno o realizaciji prioriteta za Vladu i Narodnu skupštinu RS, imajući u vidu da su u prethodnom periodu potpisana dva veoma značajna sporazuma: Protokol o saradnji sa Narodnom skupštinom Republike Srbije i Sporazum o saradnji sa Vladom Republike Srbije, kao i da je Narodna skupština donela Zakon o ratifikaciji Evropske povelje o lokalnoj samoupravi.

Saša Paunović, predsednik Opštine Paraćin, podneo je Predsedništvu SKGO-a dve inicijative. Prva inicijativa odnosi se na odluku nadležnog ministarstva da prekine finansiranje određenih projekata finansiranih iz NIP-a. S obzirom na važnost ovih projekata za lokalnu samoupravu, Paunović je predložio da delegacija Predsedništva SKGO-a pregovara sa resornim ministarstvima o mogućnostima nastavka finansiranja, što je usvojeno.

Druga inicijativa odnosila se na problematiku nepostojanja imovine lokalne samouprave.

U slučajevima kada opština kao poverilac reši da proda imovinu stečenu u sudskom postupku, nakon dobijanja saglasnosti Direkcije za imovinu, novac od prodaje uplaćuje se na račun budžeta Republike Srbije, iako je imovina bila u vlasništvu opštine. Predsednik Opštine Paraćin predložio je da se zatraži od Vlade takvo tumačenje da se Ministarstvu finansija dozvoli da tako ostvarena sredstva može preneti opštini, mada pravo rešenje ovog problema leži u donošenju Zakona o imovini lokalne samouprave.

Predsedništvo je odlučilo da se XXXVI izborna Skupština SKGO-a održi u decembru ove godine, u skladu sa Statutom organizacije. Iz ovog razloga, naredna sednica predsedništva zakazana je za 2. oktobar 2007. godine, čime otpočinje izborni proces za organe SKGO-a na period od dve godine.

Usvojena su dva važna dokumenta: Strateški plan SKGO 2008–2010. i Strategija komunikacija za isti period.

Predsednik Opštine Čoka Predrag Mijić inicirao je uključivanje naše zemlje u program "Evropa za građane" koji su pokrenuli Evropska komisija, Evropski parlament, Savet Evrope, a koju je Predsedništvo prihvatilo. ×

APEL SOLIDARNOSTI

Pomozimo grčkim opštinama

Ovom prilikom pozivamo gradove i opštine da, u skladu sa mogućnostima, izdvoje određena sredstva koja će biti uplaćena na dole navedeni račun, čime će lokalne vlasti u Srbiji biti u prilici da iskažu solidarnost i pomognu građanima Grčke

Savet evropskih opština i gradova je početkom septembra uputio dopis generalnim sekretarima i direktorima asocijacija lokalnih vlasti Evrope čiji je predmet bila nepovoljna situacija grčkih opština izazvana katastrofalnim požarima. U požarima je život izgubilo preko 60 osoba, uništeno je preko 500 stambenih objekata, a veliki broj stanovnika ostao je bez doma.

Ovim dopisom je izražena solidarnost sa grčkim kolegama, ali je i apelovano na asocijacije lokalnih vlasti drugih evropskih država da informišu svoje članice i pozovu ih da, u skladu sa svojim mogućnostima, pomognu grčkim kolegama. Prikupljena sredstva biće iskorišćena za nabavku opreme neophodne da se saniraju posledice požara, ali i da se kupi potpunija oprema kako bi se ovakve situacije u budućnosti svele

na najmanju moguću meru.

Iz tog razloga, kod Eurobank EFG štedionica a.d., Stalna konferencija je otvorila račun putem koga će biti prikupljena sredstva neophodna grčkom stanovništvu. Sva sredstva koja budu prikupljena u ovoj akciji biće u tačnom iznosu i uz podatke o uplatiocu objavljena na sajtu SKGO-a nakon svake pojedinačne uplate.

Način uplaćivanja pomoći asocijaciji lokalnih vlasti Grčke je sledeći:

Primalac: Stalna konferencija gradova i opština
Svrha uplate:

Pomoć ugroženim gradovima i opštinama Grčke
račun za dinarske uplate:

250-1070000055090-06

račun za devizne uplate: 250-1070000064240-07

Mesečnik "Lokalna samouprava" je izdanje Stalne konferencije gradova i opština i redovan je dodatak nedeljnika "Vreme". Ovaj dokument izrađen je uz finansijsku pomoć SIDA – švedske agencije za međunarodni razvoj, kroz program "Jačanje kapaciteta Stalne konferencije gradova i opština – druga faza", koji sprovode UNDP – Program za razvoj Ujedinjenih nacija i SKGO. Mesečnik finansijski podržava i GTZ – Nemačka organizacija za tehničku saradnju. Za stavove izražene u ovom časopisu jedino je odgovorna Stalna konferencija gradova i opština i oni ni u kom slučaju ne odražavaju stavove SIDA, UNDP-a niti GTZ-a.

Stalna konferencija gradova i opština, Makedonska 22, Beograd, tel./fax: 011/3223-446, e-mail: secretariat@skgo.org, <http://www.skgo.org>
Uređuju: Vladimir Jovanović i Biljana Vasić, Fotografije: Aleksandar Anđić i SKGO, Grafička postavka: "Vreme", Štampa: Rotografika, Subotica

Bolja vremena za mlade

Ministarstvo omladine i sporta uputilo je svim jedinicama lokalne samouprave preporuku da ustanove posebno telo koje bi se bavilo problemima mladih

Piše:
ĐORĐE STANIČIĆ,
generalni
sekretar SKGO

Osim prava koja se ostvaruju u okviru članstva jedne države u nekoj od međunarodnih organizacija, postoje i obaveze koje iz tog članstva proizilaze.

Članstvo Srbije u Savetu Evrope podrazumeva i primeću više konvencija i povelja na nacionalnom nivou. Jedan od najvažnijih dokumenata iz ove oblasti je izmenjena Evropska povelja o učešću mladih u životu na opštinskom i regionalnom nivou, usvojena 2003. godine.

Aktivno učešće mladih u odlukama i postupcima na lokalnom i regionalnom nivou značajno je ukoliko težimo izgradnji demokratskog, otvorenog i bogatog društva. Bez obzira na to što glasanje ili isticanje kandidature na izborima predstavljaju važne elemente participacije građana, aktivno učešće građana podrazumeva određena prava, prostor, mogućnost i podršku da se učestvuje u odlukama, kao i mogućnost uključivanja u aktivnosti koje doprinose razvoju društva. U tom kontekstu, lokalne vlasti, kao vlasti najbliže građanima, igraju veoma važnu ulogu u unapređivanju participacije mladih. Jedna od preporuka Saveta evrope je da "Lokalne i regionalne vlasti mogu da obezbede da mladi ne samo čuju i uče o demokratiji i pravima i dužnostima građanina već i da dobiju priliku da ih sprovedu u delo".

U Srbiji, prema određenim procenama, živi oko milion mladih (starosti do 30 godina), a polovina od ovog broja je nezaposlena. U protekloj deceniji Srbiju je napustilo preko pola miliona mladih, obrazovanih i radno sposobnih ljudi. Za ovu specifičnu društvenu grupu, bez obzira na alarmantne podatke, donedavno Srbija nije imala konkretna rešenja niti strategiju koja bi rešavala probleme mladih.

Iako članstvo u međunarodnim organizacijama i mnogi međunarodni dokumenti koje je Srbija potpisala i ratifikovala obavezuju na uređenje položaja mladih, Srbija je do formiranja aktuelne vlade, kada je ustanovljeno Ministarstvo omladine i sporta kao zvanično telo koje se bavi problemima i potrebama mladih, bila jedna od retkih zemalja u Evropi u kojoj nije postojala ovakva institucija, niti bilo kakvo telo koje se bavi mladima.

Izuzetak u tome bila je Vojvodina, u kojoj je Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu oformljen Odlukom o pokrajinskoj upravi u martu 2002. godine. Ovaj Sekretarijat je 2005. godine izradio Akcioni plan politike za mlade u Vojvodini, u čijem su kreiranju putem javne rasprave učestvovali i lokalne samouprave. Akcioni plan pokriva najvažnije oblasti od značaja za mlade kao što su: obrazovanje, zapošljavanje, kultura, zdravlje, mobilnost i informisanost, kao i aktivno uključivanje mladih u društvo.

Osim Sekretarijata za sport i omladinu u Vojvodini, u lokalnim samoupravama Srbije retki su primeri osnivanja kancelarija za mlade, kao što je slučaj sa, recimo, Opštinom

Loznica, gradskom Opštinom Palilula u Beogradu ili Opštinom Mali Idoš. U okviru gradske uprave u Beogradu, odlukom o gradskoj upravi osnovan je Sekretarijat za sport i omladinu. Sve ove kancelarije i sekretarijati treba da se na intsitucionalizovan način bave pitanjem mladih i rešavanjem postojećih pitanja vezanih za mlade.

Prepoznajući potrebu rešavanja problema sa kojima se suočavaju mladi, u okviru Stalne konferencije gradova i opština osnovan je Odbor za kulturu, omladinu i sport koji se bavi unapređenjem delatnosti u oblasti kulture, pitanjima od značaja za mlade i temama iz domena sporta na lokalnom nivou. Odbor ima za cilj uspostavljanje i razvijanje bolje saradnje sa nadležnim ministarstvima, zavodima, sekretarijatima i institucijama aktivnim u pomenutim oblastima. Uloga Odbora je i uspostavljanje i unapređenje saradnje između jedinica lokalne samouprave, na regionalnom i međunarodnom planu. Inicijative Odbora prosleđuju se Ministarstvu kulture, Ministarstvu omladine i sporta i ostalim institucijama koje se bave delatnostima koje obuhvata rad Odbora.

U saradnji sa Stalnom konferencijom, Ministarstvo omladine i sporta uputilo je svim jedinicama lokalne samouprave preporuku da svojim odlukama, ukoliko to do sada nisu učinile, ustanove posebno telo na nivou opštine odnosno grada, koje bi se bavilo problemima mladih. Buduća nacionalna politika i strategija, kako u ovom dopisu stoji, akcioni planovi i programi i briga o mladima, može biti uspešno sprovedena i organizovana samo ukoliko se u ove procese aktivno uključi i lokalna samouprava.

Kako se ozbiljno bavljenje pitanjima ranjivih socijalnih grupa kao što je omladina smatra u svakom modernom i progresivnom društvu zrelošću i ozbiljnošću uređenog društveno političkog sistema, uvereni smo da će novoformirano Ministarstvo za omladinu i sport u narednom periodu uložiti ozbiljne napore da na odgovarajući i sistemski način reši probleme sa kojima se mladi u Srbiji suočavaju već duži niz godina. Sa svoje strane, Stalna konferencija gradova i opština će i ubuduće, sprovodeći svoju strategiju, kroz rad svojih odbora i programske aktivnosti koje su vezane za pitanja mladih, nastaviti u svojim nastojanjima da se pitanje mladih, rešavanje njihovih životnih pitanja i dobijanja adekvatnog mesta u društvu reši na odgovarajući način. ×

Redakcija mesečnika "Lokalna samouprava", koji izlazi svakog prvog četvrtka u mesecu, poziva svoje čitaoce da aktivno učestvuju u kreiranju sadržaja mesečnika posvećenog aktivnostima u opštinama i gradovima u našoj zemlji (ili u regionu) i problemima koji su značajni za unapređenje lokalne samouprave u Srbiji. E-mail adrese na koje možete da nam pišete: secretariat@skgo.org, ili posta@vreme.com, sa naznakom – za časopis "Lokalna samouprava".

INTERVJU: DR SLOBODAN ILIĆ, DRŽAVNI SEKRETAR MINISTARSTVA FINANSIJA

Javne nabavke biće transparentnije

“Od 2002. do 2006. godine identifikovan je pozitivan razvoj u sistemu javnih nabavki u Srbiji, a to je efekuirano kroz uštedu od 300 miliona dolara. Nema posebne potrebe da prevodim koliko to znači puteva, škola i boljih usluga u obrazovanju i zdravstvu...”

Na prvoj javnoj raspravi o radnoj verziji Nacrta zakona o javnim nabavkama održanoj u organizaciji SKGO-a i Ministarstva finansija, učestvovali su svi zainteresovani subjekti u oblasti javnih nabavki – privredna društva i preduzeća, Narodna banka Srbije, Svetska banka, Privredna komora Srbije, Uprava za javne nabavke, Komisija za zaštitu prava ponuđača, javna preduzeća, lokalne samouprave, relevantne međunarodne organizacije i drugi. Nactrom zakona o javnim nabavkama predviđene su mnoge novine (uvođenje savetnika za javne nabavke, besplatno elektronsko oglašavanje za razliku od oglašavanja u štampanim medijima itd.), o čemu detaljno govori dr Slobodan Ilić, državni sekretar Ministarstva finansija.

“LOKALNA SAMOUPRAVA”: Po čemu se ovaj Nacrt zakona o javnim nabavkama razlikuje od važećeg?

SLOBODAN ILIĆ: Mi razlikujemo tri perioda kada je u pitanju zakonodavna regulativa u oblasti javnih nabavki. Prvi je period do 2002. godine koji nije bio mnogo uspešan, već podložan određenim koruptivnim procesima. Drugi je od jula 2002. do jula 2004. godine, dakle period od donošenja prvog Zakona o javnim nabavkama do trenutka kada su izvršene prve izmene i dopune Zakona o javnim nabavkama. To je rani period primene zakona koji je imao svoju uzlaznu putanju, ali nažalost, vrlo brzo

Javne nabavke u EU

“Oko 30 odsto javne potrošnje u budžetima članica EU-a namenjeno je javnoj nabavci roba, usluga i javnih radova što čini 16 odsto učešća u BDP-u Evropske unije. S druge strane, sve ono što je učinjeno direktivama EU-a na planu harmonizacije nacionalnih zakonodavstava, dovelo je do povećanja transparentnosti i konkurentnosti, što je rezultiralo znatnim uštedama javne potrošnje usled pada cena roba i usluga za preko 30 odsto. To su rezultati za poslednjih desetak godina koji se odnose na EU. Na nivou Srbije i Crne Gore, učešće javnih nabavki u bruto društvenom proizvodu na početku 2002. godine iznosilo je oko devet odsto. Na kraju 2006. godine, učešće javnih nabavki iznosilo je oko 11 odsto bruto društvenog proizvoda Srbije.”

su otkriveni nedostaci u praksi. To je zahtevalo da se izvrše korekcije i da se istovremeno uspostavi harmonizacija sa novim direktivama EU-a, donetim 2004. godine. Kao rezultat toga, promenjeno je i dopunjeno oko 60 odredbi (od 150) Zakona o javnim nabavkama. Treći period je od jula 2004. do danas, period u kome su uočene ozbiljne primedbe na pojedine zakonske odredbe od naručilaca i ponuđača.

Zbog svega toga, pristupili smo izradi novog zakona o javnim nabavkama sa ciljem da uspostavimo što odgovorniji odnos prema trošenju javnih finansijskih sredstava (da vidimo koliki je prostor za budžetske uštede) na nivou države i posredno kod svakog poreskog obveznika. Novim zakonom želeli smo i da obezbedimo mehanizme za jačanje konkurencije i privatnog sektora i jačanje antikoruptivnog mehanizma. Na kraju, ovim novim zakonom želimo i da Ispunimo još jedan od uslova koji nas približavaju Evropskoj uniji, a to je da uvedemo transparentan sistem javnih nabavki.

U odnosu na raniji zakon, kvantitativno gledano, promenili smo dve trećine odredbi. Kvalitativne promene mogu da se svrstaju u četiri grupe: prva grupa su promene formalne prirode, druga su promene kojima se omogućava smanjenje troškova i administriranje u sistemu javnih nabavki, treća grupa su promene u unapređenju i efikasnosti postupaka javnih nabavki, i četvrta grupa odnosi se na promene u domenu kontrole, nadzora i zaštite.

Četvrta grupa su antikoruptivni mehanizmi?

Kad SU u pitanju kontrola, nadzor i zaštita, ovim nactrom zakona skratili smo period podnošenja izveštaja Upravi za javne nabavke tako što će se umesto jednom godišnje, izveštaji sada dostavljati kvartalno. To će znatno unaprediti ažurnost u pogledu informisanja i omogućiti Upravi za javne nabavke da blagovremeno pruža informacije ili da ukazuje državnoj revizorskoj instituciji na moguće ili indikativne slučajeve koji govore o tome da Zakon o javnim nabavkama nije primenjen na adekvatan način. Uvodi se i niz pobošljavanja u zaštiti prava ponuđača: Komisija za zašti-

“Ono što je bitno jeste da imamo oko 12.000 naručilaca, 80.000 ponuđača, 250.000 ugovora koji se godišnje zaključe u domenu javnih nabavki, čija je vrednost oko 1,7 milijardi dolara.”

– Dr Slobodan Ilić

tu prava ponuđača biće organ nezavisan od izvršne vlasti. Takođe, Komisija za zaštitu prava ponuđača imaće viši nivo profesionalizacije, tako što će biti podignuti kriterijumi za predsednika i članove komisije. Ono što je veoma bitno jeste da se otvara mogućnost podizanja upravnog spora na rešenja Komisije, što do sada nije bilo.

S druge strane, želimo da pojačamo tržišni aspekt kontrole procesa javnih nabavki tako što se postojeći administrativni pristup, u kojem Uprava za javne nabavke arbitra da li naručilac ispunjava uslove za pogađanje na osnovu dobijenih “informacija”, menja u pravcu jačanja kontrole sistema javnih nabavki od strane tržišnih učesnika kroz mehanizme zaštite prava ponuđača. Naručilac je u obavezi da objavi u “Službenom glasniku” obaveštenje o najpovoljnijem ponuđaču ili izabranoj ponudi, ali pre zaključenja ugovora. Tako potencijalni ponuđač, koji smatra da je bilo neregularnosti u tom procesu, može pokrenuti zahtev za zaštitu svojih prava. Na taj način može se preduprediti korupcija. Uslovi za primenu restriktivnog postupka bitno su redefinisani u pravcu lakšeg prepoznavanja slučajeva na koje se primenjuje, što opet dovodi do unapređenja efikasnosti javnih nabavki.

Ko je zaslužan za izradu ovog nacrt zakona?

Nacrt Zakona o javnim nabavkama pripremao je tim stručnjaka iz Ministarstva finansija, Uprave za javne nabavke, Komisije za zaštitu potrošača, a imali smo pomoć i eksperata Evropske unije koji su nam omogućili da implementiramo neka njihova iskustva.

Da li je neki od evropskih modela mogao da se primeni prilikom izrade nacrt zakona?

Mi smo se oslanjali na direktive EU-a, ali ne postoji univezalan evropski model zakona o javnim nabavkama. Evropska unija želi da harmonizuje nacionalna zakonodavstva upra-

vo da bi omogućila maksimalnu transparentnost i konkurentnost između potencijalnih ponuđača iz svih članica EU-a.

Koliko će javnih rasprava biti održano?

Ideja je da se javna rasprava o novom nacrtu Zakona o javnim raspravama održi u tri dela: u prvom delu obavljene su konsultacije sa predstavnicima lokalnih samouprava, javnih komunalnih preduzeća i nevladinim organizacijama u organizaciji Stalne konferencije gradova i opština.

Na drugoj javnoj raspravi okupiće se predstavnici vladinih institucija i republičkih javnih preduzeća, a na trećoj, u organizaciji

Privredne komore Srbije, učestvovaće subjekti koji se pojavljuju kao ponuđači u javnim nabavkama.

Kada će novi zakon o javnim nabavkama biti usvojen?

U prvoj polovini oktobra sintetizovaćemo sve sugestije sa javnih rasprava i izraditi definitivan nacrt zakona o javnim nabavkama koji ćemo dati na usvajanje Vladi Srbije. Odmah posle usvajanja u Vladi Srbije, šaljem ga u skupštinsku proceduru i očekujemo da će u novembru ili decembru novi zakon o javnim nabavkama biti usvojen. ×

Biljana Vasić

ETIČKI KODEKS

Kutije za pritužbe građana

Trebalo bi razmotriti ideju da se osim "kutija za pritužbe" građanima u svim opštinskim institucijama ponude i formulari za prijavljivanje kršenja Kodeksa

Piše:
Nemanja Nenadić,
Transparentnost Srbija

Nacionalna strategija za borbu protiv korupcije usvojena je u formi skupštinske rezolucije u decembru 2005. Taj akt, posle kratkog uvoda u kojem se govori o uzrocima i razmerama korupcije u Srbiji, sadrži 168 preporuka za dalje postupanje, koje su razvrstane u

nekoliko velikih oblasti (npr. politički sistem, privredni sistem, javne finansije, učešće građana i civilnog društva, itd.). Tokom procesa usvajanja ovog dokumenta mogle su se čuti argumentovane kritike da u njegovoj izradi nisu na adekvatan način uzete u obzir specifičnosti lokalne samouprave. Tek naknadnom intervencijom proširen je naziv trećeg poglavlja Strategije, koje se u finalnoj verziji zove "Sistem državne uprave, teritorijalne autonomije, lokalne samouprave i javnih službi". Međutim, većina preporuka iz tog poglavlja neposredno je vezana samo za "klasičnu" državnu upravu, a u znatno manjoj meri za lokalnu samoupravu.

Iako je trebalo da prođe znatno manje vremena za to, Akcioni plan, kojim su preporuke iz Strategije razrađene tako da obuhvate konkretne mere koje treba preduzeti kako bi se preporuke sprovele u delo, odrediti organe koji su nadležni za sprovođenje tih mera, rokove za njihovo izvršenje i utvrditi sredstva potrebna radi realizacije, usvojen je tek posle godinu dana, krajem 2006. Usled specifičnih okolnosti tog trenutka (proces usvajanja novog Ustava, "tehnička Vlada", neaktivnost Skupštine, novi

izbori, teškoće u formiranju nove Vlade), praćenje sprovođenja zadataka iz Akcionog plana uopšte nije organizovano. Ima naznaka da bi to moglo biti učinjeno uskoro, ali je gubitak zbog ogromnog protoka vremena već veliki. Primera radi, Crna Gora, koja je posle nas krenula na put pisanja nacionalne Strategije, pre nekoliko meseci je već dobila prvi godišnji izveštaj o ispunjavanju mera iz Akcionog plana.

ETIČKI KODEKS I STRATEGIJA: Sa stanovišta primene Etičkog kodeksa ponašanja funkcionera lokalne samouprave, bez obzira na sve manjkavosti Strategije i Akcionog plana, u tim dokumentima ima puno toga zanimljivog i korisnog. U ovom tekstu ćemo bliže govoriti o samo jednoj od preporuka.

Preporuka 84. glasi: *Uspostavljanje mehanizama za prijavljivanje protivzakonitog i neetičkog rada državnih i javnih službenika i mehanizama za zaštitu osoba koje to prijavljuju.*

Autori Akcionog plana predložili su tri međusobno povezane prioritete mere za ispunjenje ove preporuke. To su: Izrada standardizovanog formulara sa kovertom i adresom organa kome se prijavljuju protivzakoniti postupci javnih službenika; Obezbeđivanje dostupnost formulara licima koja prijavljuju u samom državnom organu; Obavezno obaveštavanje lica koje je prijavilo o preduzetim merama.

Ove mere moraju primeniti "svi državni organi", što s obzirom na jezik Strategije treba tumačiti šire, kao da pojam obuhvata i lokalnu samoupravu i njene službe. Ostavljena je mogućnost da umesto državnih organa deo ovih radnji izvrši Organ nadležan za sprečavanje korupcije.

Tu se misli na Agenciju za borbu protiv korupcije, nezavisni državni organ koji je trebalo da bude formiran istoimenim Zakonom. Predlog tog zakona, upućen iz Vlade krajem 2006, nikada nije razmatran u Skupštini, i nije poznato da li će, kada i u kom obliku biti ponovljen. Rok za ispunjenje zadatka bio je kraj ove godine, a od troškova su bili viđeni samo oni koji se odnose na štampanje formulara i koverata i poštanske troškove.

Iz ovog kratkog opisa može se videti da mehanizam za praćenje primene Etičkog kodeksa, koji je na inicijativu Stalne konferencije gradova i opština usvojen u desetak jedinica lokalne samouprave ("model odluka o uspostavljanju radnog tela za praćenje primene Etičkog kodeksa"), predviđa mere koje su u nekim aspektima u liniji sa strateškim aktima za borbu protiv korupcije, a ponegde idu i ispred njih.

Razlike se mogu videti u sledećem: tela za praćenje primene etičkog kodeksa prikupljaju pritužbe koje se odnose na rad funkcionera lokalne samouprave, ne službenika (mada se iz nekih pritužbi na rad službenika može jasno sagledati i odgovornost funkcionera koji tom službom rukovodi); postavljanje "kutija za pritužbe" predstavlja pristupačan način za prijavljivanje onih postupaka javnih službenika i funkcionera koje građani smatraju nezakonitim, i lakši je za građane od "klasične pošte".

Dok su po navedenim pitanjima rešenja za praćenje primene Kodeksa superiorna u odnosu na ona iz Akcionog plana, na drugim mestima bi se, polazeći od mera iz Akcionog plana, mogle osmisliti nove aktivnosti tela koja prate primenu Kodeksa. Na primer, trebalo bi razmotriti ideju da se osim "kutija za pritužbe" građanima u svim opštinskim institucijama ponude i formulari za prijavljivanje kršenja Kodeksa. Osim toga, obaveštavanje podnosilaca pritužbi o ishodu razmatranja tih pritužbi pred telom za praćenje Kodeksa trebalo bi da postane rutinska praksa postupanja tih organa. ×

Da li postoji tržište opštinskih kredita

Opštine su počele da shvataju prednosti kreditnog finansiranja i trenutno sva četiri grada i 82 od 167 opština u Srbiji uzeli su kredite za infrastrukturne projekte

Razvoj opštinskog zaduživanja koji obezbeđuje sredstva za investiranje u infrastrukturu na lokalnom nivou, jedan je od efikasnih instrumenata koji će omogućiti lokalnim samoupravama da počnu sa rešavanjem ovih problema. Trenutno, troškovi opština za infrastrukturu iznose 500 miliona evra godišnje, što je 30 odsto opštinskog budžeta. Uprkos tome, postoji nedostatak velikih investicija, jer su procenjene potrebe Srbije preko četiri milijarde evra.

Manjak postoji uglavnom u projektima za zaštitu životne sredine, kao što su otpadne vode i čvrst otpad. Potreba za investicijama u ovim oblastima je 2,1 milijarda evra. Potrebne su i dodatne investicije u sektoru vodosnabdevanja (1 milijarda evra), daljinskog grejanja (više od 0,7 milijardi evra), opštinskih puteva, industrijskih parkova, društvene infrastrukture, itd. Da bi se prevazišao veliki investicioni ponor i dostigli evropski standardi u srednjoročnom periodu, opštine u Srbiji će morati

da pređu sa finansiranja infrastrukture iz tekućih prihoda na kreditno finansiranje.

Pripremljena je posebna studija, "Tržište kredita za opštinsku infrastrukturu", kako bi se opštine upoznale sa ponudom kredita za infrastrukturni razvoj. Pored toga, ovom studijom obuhvaćeni su i trenutni problemi opština u saradnji sa bankama i međunarodnim finansijskim institucijama, i predstavljene su regulativne preporuke za razvoj opštinskog tržišta kredita. Studiju je pripremio tim Programa podrške Agenciji za razvoj infrastrukture lokalne samouprave (MIASP), koji sprovodi Evropska agencija za rekonstrukciju, a finansira ga Evropska unija.

OKRUGLI STO O OPŠTINSKIM KREDITIMA: Tim povodom, u prostorijama Stalne konferencija gradova i opština (SKGO)

O RAZVOJU TRŽIŠTA OPŠTINSKIH KREDITA: JELENA TOROGUD, MIASP

održan je 17. septembra okrugli sto na temu tržišta opštinskih kredita. Jelena Torogud, stručnjak MIASP-a, predstavila je dokument predstavnicima EAR-a, Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu (MDULS), GTZ-a, Vojvođanskog kapitalnog investicionog fonda, opština Indija i Kruševac, bankama i donatorima.

Đorđe Staničić, generalni sekretar SKGO-a, otvorio je okrugli sto i izrazio nadu da će ova studija pomoći opštinama da se zadužuju na efikasniji

način. Istakao je da je veoma bitno, a blisko sa ovom tematikom, pitanje svojine na lokalnom nivou i da je neophodno doneti novi zakon.

Prema rečima Dragutina Radosavljevića, državnog sekretara MDULS-a, finansijski menadžment je osnova funkcionisanja lokalnih vlasti. Centralna vlast trebalo bi da izvrši fiskalnu decentralizaciju i pomogne lokalnim samoupravama na tom polju. Pohvalio je studiju i istakao da bi ovaj dokument trebalo da pomogne opštinama da uvide kako i nedostatak investicija može biti kreditiran.

Bernard O'Saliven, programski direktor u EAR-u, naglasio je da je sektor za opštinski razvoj u ovoj instituciji najuspešniji u smislu optimizacije sufinansiranja od strane EU-a. To je važno jer su lokalne samouprave sistemi koji donose ne samo nacionalne već i propise EU-a. Opštine će takođe morati da usklade veliki broj vrednosti EU strukturnih fondova sa nacionalnim fondovima, kako bi ispunile socioekonomske uslove. O'Saliven je najavio da će IPA doneti više od pola milijardi evra kroz investicije za period od 2007. do 2009, istakavši da je za opštine ključno da razviju kapacitete koji će im omogućiti pristup instrumentima dugovanja i tako reše problem infrastrukturnog nedostatka.

Slađana Sredojević, savetnica Asocijacije srpskih banaka (ASB), rekla je da postoji velika potreba za nacionalnim i lokalnim infrastrukturnim investicijama i banke su sada spremne da odgovore na taj zahtev opština, u smislu kvaliteta i količine neophodnih fondova. ASB je predložio formiranje Radne grupe, kojom bi koordinirao ASB, a bavila bi se opštinskim tržištem kredita kako bi se pospešio razvoj ovog tržišta.

Predstavnici komercijalnih banaka (Hypo

Stimulisanje infrastrukturnih investicija

Kako bi se podstakao razvoj tržišta opštinskih kredita, povećale investicije u opštinsku infrastrukturu i stimulisao sveukupan ekonomski razvoj na lokalnom nivou, centralna vlada i lokalne vlasti će morati da:

- Podstaknu opštine da indentifikuju svoje razvojne ciljeve, investicione prioritete, pripreme odgovarajuće fizibiliti studije i pripreme projekte za implementaciju.
- Podstaknu razvoj i pripremu regionalnih projekata koji bi doprineli da male i nerazvijene opštine dobiju osnovnu infrastrukturu na isplativi način.
- Povećaju transparentnost finansijskog poslovanja opština putem: uvođenja budžetske revizije, standardizovanja budžetskog izveštavanja kako bi se razdvojili tekući od kapitalnih prihoda, obavezom javnog objavljivanja svih opštinskih budžeta i finansijskih izveštaja koji prikazuju opštinsku imovinu i obaveze.
- Dozvole opštinama da izdaju garancije za javna komunalna preduzeća čiji su osnivači. Ove garancije treba da budu uključene u limit za zaduženje opština.
- Podstaknu lokalne vlade da usvoje Strategije upravljanja dugom. Kako bi lokalne vlade imale uspeha sa finansijskim menadžmentom potreban je proaktivan stav predstavnika lokalne vlasti koji odlučuju o lokalnim politikama, a kako bi se njihovi investicioni prioriteti prilagodili stvarnom kreditnom potencijalu lokalnih samouprava.
- Podstaknu lokalne vlade da usvoje programske budžete za period od 3 do 5 godina, bazirane na opštinskim razvojnim strategijama i planovima za kapitalne investicije.
- Definišu jasne pravne procedure za slučaj da opštine ne izvršavaju svoje kreditne obaveze, a koje bi primenjivali sudski organi.
- Korporatizuju javna komunalna preduzeća i ojačaju njihovu finansijsku i operativnu efikasnost, kako bi ih stimulisali da obezbeđuju bolji kvalitet usluga i postanu bonitetni zajmoprими.
- Redefinišu formulu za određivanje tarifa komunalnih usluga baziranu na metodu pokrivanja troškova.

Alpe-Adria Group, Volksbank, Eurobank EFG) takođe su učestvovali u diskusiji i istakli da su banke do sada bile dosta konzervativne u aktivnostima, ali se nadaju da će se to promeniti i da će tržište kredita biti uspostavljeno. Istakli su i potrebu da opštine u tom procesu unaprede svoja znanja o budžetskom finansiranju i vođenju knjiga.

Konačan cilj reforme lokalne samouprave u Srbiji treba da bude stvaranje jake, uticajne i nezavisne lokalne samouprave sa solidnim i transparentnim javnim finansijama i odgovarajućim komunalnim uslugama usmerenim prema građanima. Ovaj cilj može biti ostvaren samo ako se sprovede adekvatna decentralizacija odgovornosti sa odgovarajućim instrumentima na raspolaganju – kreditno zaduživanje lokalnih samouprava je svakako jedan od njih.

Kao rezultat, za očekivati je da lokalne vlade preuzmu odgovornost za lokalne probleme, pripremajući i implementirajući politiku i projekte koji će podsticati dalji razvoj na lokalnom nivou.

KREDITNI POTENCIJAL OPŠTINA:

Opštine su počele da shvataju prednosti kreditnog finansiranja i trenutno sva četiri grada i 82 od 167 opština u Srbiji uzeli su kredite za infrastrukturne projekte. Ukupan iznos kredita koje opštine u Srbiji mogu da uzmu, u skladu sa važećom zakonskom regulativom, iznosi 960 miliona evra. Trenutno, opštine i gradovi su iskoristili 34 procenta svog kreditnog potencijala. Ipak, ukoliko izuzmemo kredite Beogradu i drugim gradovima, neotplaćeni krediti opština iznose 81 milion evra, što znači da je preostali kreditni potencijal opština 328 miliona evra ili 80 procenata. Kreditni potencijal opština povećavaće se sa povećanjem njihovog društvenog proizvoda i budžetskih prihoda.

Tržište opštinskih kredita ima još značajnog potencijala za rast. Komercijalne banke i međunarodne finansijske institucije pokazuju veliku zainteresovanost i nastaviće da se takmiče za preostali deo tržišta koji iznosi 631 milion evra.

Opštinsko kreditno tržište u Srbiji uspešno je prošlo kroz osnovne faze razvoja i sada ulazi u zreliji period, sa ozbiljnijim rizicima, kao što su neizvršenje obaveza po osnovu servisiranja duga od strane opština i nesolventnost opština. Postojanje potražnje i ponude nije sporno, već osnovno pitanje ostaje da li će se zajmovima upravljati na način koji će obezbediti dostizanje opštinskih ciljeva i održanje dugotrajne fiskalne i finansijske stabilnosti.

Dokument i prezentaciju možete preuzeti sa internet lokacija www.skgo.org i www.miasp.com. ×

Pet miliona evra bespovratno

Vlada Republike Srbije potpisala Memorandum o razumevanju sa UNDP, povodom programa "Opštinski razvoj u jugozapadnoj Srbiji, faza 2"

PREDSTAVNICI UNDP-a NA POTPISIVANJU MEMORANDUMA O RAZUMEVANJU SA VLADOM SRBIJE

Projekat "Razvoj opština u jugozapadnoj Srbiji, faza 2", koji sprovodi UNDP uz podršku Evropske unije, predstavlja nadogradnju rezultata postignutih tokom prve faze i pruža dalju podršku razvoju sedam opština: Novi Pazar, Sjenica, Tutin, Nova Varoš, Prijepolje, Priboj i Raška, kao i podršku međuopštinskim aktivnostima kroz osnivanje agencija za regionalni razvoj.

Osnovni cilj projekta "Razvoj opština u jugozapadnoj Srbiji, faza 2" jeste da se ojačaju lokalne vlasti da bi se omogućili društveno-ekonomski razvoj i poboljšanje životnog standarda stanovništva jugozapadne Srbije.

Predviđeno je da navedeni program traje do kraja 2007. godine, do kada će se utrošiti finansijska sredstva opredeljena za njegovu realizaciju. Evropska unija, posredstvom EAR-a, odlučila je da nastavi finansijsku podršku ovom programu, kroz finansiranje njegove druge faze: "Opštinski razvoj u jugozapadnoj Srbiji, faza 2", i za to već opredelila bespovratna sredstva.

Evropska unija, preko Evropske agencije za rekonstrukciju (EAR) i Savezna vlada Švajcarske (preko Švajcarske kancelarije za saradnju /SDC/), a preko Programa za razvoj Ujedinjenih nacija (UNDP), od septembra 2006. godine pruža podršku naporima usmerenim ka decentralizaciji lokalne samouprave u Republici Srbiji u okviru programa "Opštinski razvoj u opštinama jugozapadne Srbije".

U cilju realizacije programa Vlada Republike Srbije je potpisala Memorandum o razumevanju sa UNDP-om, koji je implementarni partner na samom programu.

"Opštinski razvoj u jugozapadnoj Srbiji, faza 2" predstavlja logičan nastavak faze 1 i odnosiće se, pre svega, na unapređenje lokalnog upravljanja i pružanja kvalitetnih javnih usluga građanima,

zatim podsticanje društveno-ekonomskog razvoja kroz razvoj lokalne infrastrukture i kapaciteta za planiranje i sprovođenje projekata, podsticanja razvoja malih i srednjih preduzeća itd. Takođe, aktivnosti programa će biti usmerene i na podsticanje međuopštinske saradnje i regionalnog razvoja, odnosno povećanja regionalne konkurentnosti, smanjivanja razlika između regiona, i omogućavanja razvoja institucionalne strukture na regionalnom nivou, koja će podsticati dalji razvoj regiona.

Rezultati programa "Opštinski razvoj u jugozapadnoj Srbiji" koji se očekuju su: unapređenje organizacione efikasnosti i delotvornosti lokalnih samouprava u pružanju usluga građanima; povećani kapaciteti lokalne samouprave za sprovođenje strategija lokalnog održivog razvoja i uspostavljanje sistema za praćenje napretka; izrađeni i sprovedeni infrastrukturni projekti u skladu da prethodno utvrđenim društveno-ekonomskim prioritetima opština; podrška međuopštinskoj saradnji kroz osnivanje kancelarija za regionalni razvoj i uspostavljanje partnerstva za održivi regionalni razvoj.

Sve programske aktivnosti sadrže komponentu zaštite životne sredine i održivog lokalnog razvoja, uzimajući u obzir ekološka pitanja koja se odnose na Srbiju, u skladu sa standardima i praksama u EU-a.

Imajući u vidu da je program usmeren na razvoj kapaciteta zainteresovanih strana na lokalnom nivou (opštinsko rukovodstvo i administracija, privatni sektor, organizacije građanskog društva, lokalni mediji, organizacije na lokalnom nivou iz oblasti zdravstva, socijalne politike, rada, obrazovanja, itd.) predviđena je neposredna saradnja sa Stalnom konferencijom gradova i opština, čime će se omogućiti prenošenje iskustava, najboljih praksi i stečenih znanja na institucije koje će biti zajedničke opštinama u Srbiji. ×

BUDŽET EU I REGIONALNI RAZVOJ

Kako pristupiti fondovima EU

Uvođenje NUTS standardizacije omogućava pristup sredstvima namenjenim ravnomernom regionalnom razvoju EU. Zato ćemo u ovom broju, pre nego što predstavimo fondove Evropske unije koji su dostupni lokalnim samoupravama Srbije, najpre objasniti NUTS standard

U jednom od prethodnih brojeva “Lokalne samouprave” bilo je reči o regionalnoj politici Evropske unije, kao i o fondovima namenjenim ravnomernom razvoju regiona u okviru EU-a. Naglašeno je kako Evropska unija izdvaja velika sredstva u ove svrhe i kako se vodi računa o tome da najsiromašniji regiona ne budu zapostavljeni. S obzirom na to da analiza stanja u regionima različitih zemalja članica zahteva precizne statističke podatke koji se mogu porediti, na nivou Evropske unije uveden je NUTS standard kao osnova za statističku klasifikaciju administrativnih jedinica na nivou EU-a.

ŠTA JE NUTS: Budući da u okviru Evropske unije ne postoji jedinstven tip unutrašnje organizacije država članica, javio se problem funkcionisanja regionalne politike EU-a. Ovaj problem je prevaziđen 1981. godine uvođenjem NUTS standarda na nivou Evropske unije (fr. *Nomenclature des unités territoriales statistiques* – nomenklatura prostornih jedinica za statistiku). NUTS standard je administrativno-statističke prirode i sve države članice su dužne da uvedu ovaj sistem podele svojih teritorija. NUTS nomenklatura je razvijena na principima privrženosti unutrašnjoj institucionalnoj podeli države članice, favorizovanju regionalnih jedinica opšte prirode i hijerarhijskoj klasifikaciji na tri nivoa.

Na regionalnom nivou, ne uzimajući u obzir podelu na opštine, administrativne strukture država članica se generalno sastoje od dva glavna regionalna nivoa. Tako, na primer, u Nemačkoj postoje *Länder* i *Kreise*, u Francuskoj *régions* i *départements*, u Španiji *Comunidades autonomas* i *provincias*, a u Italiji *regioni* i *provinci e*. Grupisanje uporedivih jedinica u svaki od NUTS nivoa uključuje uspostavljanje dodatnog regionalnog nivoa u svakoj državi članici. Kako bi se utvrdio odgovarajući NUTS nivo u koji treba klasifikovati određenu klasu administrativnih jedinica u zemlji, prosečna veličina te klase treba da se kreće u sledećim granicama:

Nivo	Minimalan broj stanovnika	Maksimalan broj stanovnika
NUTS 1	3.000.000	7.000.000
NUTS 2	800.000	3.000.000
NUTS 3	150.000	800.000

Na još detaljnijem nivou postoje okruzi i opštine. Oni spadaju u takozvane lokalne administrativne jedinice (Local Administrative Units – LAU) i one nisu predmet NUTS podele.

U ovom trenutku u Srbiji jedino AP Vojvodina i Grad Beograd zadovoljavaju administrativno-ekonomske kriterijume za status NUTS 2 regiona, koji je osnovni za korišćenje pomoći EU-a. Pod administrativno-ekonomskim kriterijumima podrazumeva se da AP Vojvodina i Grad Beograd imaju organe koji su izabrani na izborima od strane građana i da imaju svoja finansijska sredstva kojima mogu da kofinansiraju projekat. To znači da jedino oni imaju sposobnost da, pošto Srbija dobije status kandidata i nakon otvaranja prepristupnih fondova EU-a, konkurišu za sredstva koja se pružaju kao pomoć ravnomernom regionalnom razvoju.

Pored NUTS nomenklature, regionalna politika Evropske unije obavezuje države članice da donesu i višegodišnje planove regionalnog razvoja.

Određeni region ne dobija vremenski neograničenu ekonomsku ili finansijsku podršku iz fondova pošto se nivo razvoja prati sve vreme. Nakon što dati region uhvati korak sa prosečnim nivoom razvoja, daje mu se tranziciona pomoć koja se stalno smanjuje tokom određenog vremenskog perioda. Ovim se obezbeđuje da dugoročno gledano oblasti koje su dobile regionalnu podršku budu u stanju da stoje na sopstvenim nogama i da održavaju visok nivo ekonomskog učinka i stabilnosti.

Iako će proći više godina pre nego što Srbija

dobije priliku da koristi pomenute fondove, uvođenje NUTS standarda će biti neophodno i za pristup svim komponentama instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA) koji treba da pripremi države kandidate i potencijalne kandidate za korišćenje strukturnih fondova EU-a kada postanu punopravne članice – ovaj instrument će biti detaljno opisan u narednom broju.

EU FONDOVI DOSTUPNI SRBIJI: Fondovi koje lokalne vlasti u Srbiji koriste već nekoliko godina su CARDS, koji će biti zamenjen programom IPA, i susedski programi.

U periodu od 2000. do 2006. godine Srbija je koristila sredstva iz programa CARDS – Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation (Pomoć zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju), čija će se preostala sredstva koristiti u tekućoj i narednoj godini. CARDS je najvažniji finansijski instrument pomoći zemljama zapadnog Balkana u procesu stabilizacije i približavanja ovih zemalja EU-u, u okviru koga je ovim zemljama odobreno 4,65 milijardi evra.

Za Srbiju u okviru CARDS programa definisane su tri glavne oblasti kojima je namenjena finansijska pomoć i to: podrška dobrom upravljanju i izgradnji institucija, sa fokusom na reformi državne uprave, pravosuđa, unutrašnjih poslova (u okviru komponente “uspostavljanje vladavine prava”), carine i poreskog sistema; privredni oporavak i makroekonomske reforme, sa fokusom na energetici, saobraćaju, zaštiti životne sredine i ekonomskom razvoju; razvoj društva uz učešće i jačanje civilnog sektora, sa fokusom na obrazovanju, uključujući srednje stručno obrazovanje i programe obuke, kao i na saradnji kojom regiona povećavaju stopu zaposlenosti.

Na nivou lokalne samouprave finansirani su projekti podrške opštinskom razvoju, regionalni društveno-ekonomski razvoj, formiranje regionalnih razvojnih agencija, agencije za razvoj lokalne infrastrukture, program saradnje između lokalnih samouprava (EXCHANGE).

PROGRAMI

COUNCIL OF EUROPE □ CONSEIL DE L'EUROPE □

Evropa za građane

Evropska komisija, Evropski parlament i Savet Evrope osnovali su Program *Evropa za građane* (Europe for Citizens), koji je usmeren ka obezbeđivanju podrške aktivnostima organizacija koje promovišu *aktivno evropsko državljanstvo*, tj. uključivanje građana i organizacija civilnog društva u proces evropskih integracija. Program će se sprovesti u periodu od 2007–2013. godine.

Program *Europe for Citizens* počiva na iskustvu prethodnog programa koji je bio usmeren ka promociji pripadnosti Evropi (biti građanin Evrope), koji se sprovodio od 2004. do 2006. godine.

Opšti ciljevi programa su pružanje mogućnosti građanima da učestvuju u stvaranju još povezanije Evrope, demokratski orijentisane, ujedinjene i obogaćene kulturnom raznolikošću koja kod građana razvija svest o pripadnosti Evropskoj uniji. Takođe, razvoj osećanja evropskog identiteta, zasnovanog na zajedničkim vrednostima, istoriji i kulturi i jačanje osećanja pripadnosti Evropskoj uniji kod građana važan je aspekt ovog programa.

Ovim programom razvijaju se i tolerancija i uzajamno razumevanje između građana Evrope koji poštuju i promovišu kulturnu i jezičku raznolikost, doprinoseći interkulturalnom dijalogu.

Program podrazumeva delovanje u četiri oblasti: **Aktivni građani za Evropu** (podrazumeva uključivanje građana, bilo kroz aktivnosti bratimljenja, bilo kroz druge projekte građana); **Aktivno civilno društvo u Evropi** (organizacija civilnog društva u vidu strukturne podrške na evropskom nivou koji predviđa njihov program rada i kroz podršku njihovih projekata); **Zajedno za Evropu** (podrazumeva događaje, istraživanja i načine informisanja koji bi bili izuzetno zapazeni); **Aktivno evropsko pamćenje** (podrška projektima koji za cilj imaju očuvanje znamenitosti i arhiva, kao i deportovanje ili komemoraciju žrtvama nacizma i staljinizma).

Ono što bi našim opštinama moglo da bude izuzetno zanimljivo jeste deo ovog programa koji je namenjen unapređenju saradnje u oblasti bratimljenja gradova. Kako bi se ovaj vid saradnje, koji počiva na dobrovoljnom uključivanju građana (u saradnji sa lokalnim vlastima i lokalnim udruženjima) unapredio, potrebno je obezbediti odgovarajuću povezanost različitih aktera uključenih u bratimljenje gradova i primeniti je u različitim potencijalnim projektima. U tom smislu, ovaj program podrazumeva dva vida (dve teme) projekata: skupove građana zbratimljenih gradova i tematsko povezivanje zbratimljenih gradova.

PROGRAMI PREKOGRANIČNE SARADNJE:

Baziraju se na regionalnoj politici EU-a i unapređenju regionalne saradnje, kako bi se unapredili pogranični regioni sa tradicionalno slabijim ekonomskim rastom i hroničnom nerazvijenosti, Evropska unija je 1980. godine počela da sprovodi posebne programe saradnje pograničnih regiona. Ovi programi se ne ograničavaju samo na zemlje članice EU-a.

INTERREG III program: Pokrenut je 1990. godine sa ciljem razvijanja prekogranične saradnje između pograničnih oblasti na unutrašnjim i spoljašnjim granicama Evropske unije. Glavni ciljevi treće faze – INTERREG III – jesu jačanje ekonomske i socijalne kohezije, izbalansiran i održiv razvoj na teritoriji cele Evropske unije i teritorijalna integracija sa zemljama kandidatima i drugim graničnim zemljama. U okviru INTERREG III postoje tri linije saradnje: Linija A – prekogranična saradnja, Linija B – transnacionalna saradnja i Linija C – međuregionalna saradnja.

Saradnja u okviru INTERREG III zasniva se na principima funkcionisanja strukturnih fondova: zajednička strategija, programiranje i prioritete, jedinstvena upravljačka struktura i procedura izbora i realizacije projekata i efikasna koordinacija finansijskih instrumenata. U pogledu izvora finansiranja, zemlje članice finansiraju svoje učešće iz Evropskog fonda za regionalni razvoj i iz sopstvenih sredstava, dok zemlje koje nisu članice EU-a finansiraju svoje učešće iz sopstvenih sredstava i/ili iz programa pomoći EU-a.

Na samitu Evropske unije u Solunu 2003. godine, zemlje zapadnog Balkana su uključene u programe prekogranične saradnje. Srbija je uključena u INTERREG programe CADSES i ADRIATIC.

CADSES (Central Adriatic Danubian and Southeastern European Space – Prostor srednjeg Jadrana, Dunava i Jugoistočne Evrope) odnosi se na transnacionalnu saradnju državnih, regionalnih i lokalnih vlasti, i u nje ga je uključeno 18 zemalja: Austrija, Češka, Nemačka, Grčka, Mađarska, Italija, Slovačka, Slovenija, Albanija, BiH, Bugarska, Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Makedonija, Moldavija, Rumunija i Ukrajina. Prioriteti saradnje su: prostorni razvoj i socioekonomska kohezija, upravljanje prirodnim i kulturnim nasleđem i predelima i zaštita životne sredine, upravljanje resursima i prevencija rizičnih situacija (sprečavanje prirodnih katastrofa).

ADRIATIC (Program Italija – Balkan) obuhvata prekograničnu saradnju između italijanskih jadranskih regija i graničnih oblasti u zemljama zapadnog Balkana u periodu 2000–

2006. U ovaj program uključene su: Italija, Hrvatska, BiH, Srbija, Crna Gora i Albanija. Prioriteti saradnje su: zaštita životne sredine, energija, saobraćaj, telekomunikacije, regionalno planiranje, kultura, ekonomska integracija kroz unapređenje konkurentnosti, razvoj industrije, zanatstva, turizma, poljoprivrede, malih i srednjih preduzeća i ribarstva, mere podrške saradnji (jačanje institucija, harmonizacija, zapošljavanje, socijalna integracija i razvoj ljudskih resursa) i tehnička pomoć.

SUSEDKI PROGRAM (Neighborhood Programme – NP): NP je programski okvir prekogranične saradnje na spoljnim granicama Evropske unije koji je promovisan 2003. godine u okviru Evropske politike za susede. NP je zamišljen kao program koji treba da obuhvati šire granice Evrope i obezbedi saradnju zemalja članica i kandidata za članstvo u EU-u sa istočnim i južnim susedima i zasniva se na iskustvima stečenim kroz ranije programe o pridruživanju PHARE, CARDS, TACIS i INTERREG. NP ima dve faze: u prvoj fazi (2004–2006) predviđeni su usklađivanje i koordinacija postojećih instrumenata prekogranične saradnje INTERREG, PHARE, CARDS i sl., a nakon 2007. godine susedski programi će se finansirati iz već pomenutog jedinstvenog finansijskog instrumenta – IPA.

Četiri osnovna cilja Susedskog programa su: promovisanje održivog regionalnog razvoja; saradnja na rešavanju zajedničkih problema u oblastima zaštite životne sredine, zdravlja, prevencije i borbe protiv organizovanog kriminala; saradnja na osiguravanju bezbednosti granica; promovisanje manjih lokalnih inicijativa/akcija tzv. ljudi – ljudima (people-to-people).

Srbija je do sada razvila susedske programe sa Bugarskom, Mađarskom i Rumunijom. Programi saradnje sa Hrvatskom i BiH su u pripremi, a novi programi sa drugim graničnim državama takođe će biti finansirani iz IPA fonda. Korisnici programa mogu biti sve ustanove na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou, regionalne i lokalne javne institucije, profesionalne institucije, razvojne agencije, opštine i njihove institucije i pravni subjekti sa neprofitnim statusom.

Aktivnosti koje se mogu finansirati: investicioni projekti za poboljšanje prekogranične infrastrukture, zajednički problemi u oblasti zaštite životne sredine i prevencija poplava, zajednički poslovni servisi, podrška saradnji između preduzeća u cilju razvoja malih i srednjih preduzeća, saradnja između lokalnih zajednica i saradnja u oblasti istraživanja i razvoja ljudskih resursa.

INTERVJU: LJILJANA NIKOLIĆ, ŠEFICA KANCELARIJE ZA LER U LOZNICI

Revitalizacija Tršića

“Tršić je jedinstven po svom ambijentu i sadržaju i u poređenju sa drugim etno-selima kao što su Sirogojno ili Mečavnik na Mokroj gori; Tršić ima Vuka i njegovo delo, ima istoriju”

SUSEDSKI PROGRAM MAĐARSKA-SRBILJA: Ovaj program je usmeren na približavanje ljudi, zajednica i privrednih subjekata pograničnih oblasti u cilju stvaranja čvrste osnove za ekonomski i društveni razvoj kroz razvoj infrastrukture, sistem zaštite prirodnih resursa i jačanje veza između lokalnih zajednica. Oblast koja zadovoljava uslove programa u Mađarskoj uključuje celokupne teritorije pet okruga (teritorijalne jedinice nivoa NUTS III u Mađarskoj): okrug Szabolcs-Szatmár-Bereg, okrug Hajdú-Bihar, okrug Békés, okrug Csongrád, okrug Bács-Kiskun. Pograničnu oblast koja zadovoljava uslove programa u Srbiji čine sledeći okruzi: Zapadnobački, Severnobački, Severnobanatski, Južnobački, Srednjobanatski, Sremski, Južnobanatski, i Grad Beograd.

SUSEDSKI PROGRAM RUMUNIJA-SRBILJA: Osnovni cilj programa je unapređenje kontakata između lokalnih zajednica i jačanje kulturne, socijalne i ekonomske saradnje, kao i smanjenje postojećih razlika u stepenu razvoja regiona. U Rumuniji, pogranična oblast koja zadovoljava uslove nalazi se na severozapadu i zapadu zemlje i sastoji se od četiri okruga koji su administrativne jedinice nivoa NUTS III, sledećim redom (od severa ka jugu): okrug Satu Mare, okrug Bihor, okrug Arad, i okrug Timis. Na teritoriji Srbije programom su obuhvaćeni sledeći okruzi: Severnobanatski, Srednjobanatski, Južnobanatski, Braničevski i Borski.

SUSEDSKI PROGRAM BUGARSKA-SRBILJA: Program je usmeren ka unapređenju održivog razvoja u pograničnim oblastima, zajedničkom radu na rešavanju zajedničkih izazova, obezbeđivanju efikasne i sigurne granice i razvoju malih projekata direktne saradnje kroz jačanje infrastrukture za podršku prekograničnoj saradnji, unapređenju održivog ekonomskog razvoja u pograničnoj oblasti putem ekonomske valorizacije njenih potencijala, stvaranju novih partnerstava u prekograničnoj saradnji i jačanju operativnih prekograničnih kontakata. Na teritoriji Srbije programom su obuhvaćeni sledeći okruzi: Borski, Zaječarski, Nišavski, Pirotski, Jablanički i Pčinjski.

Više informacija o ova tri susedska programa može se naći na sajtu: http://www.evropa.sr.gov.yu/Isdacon/PublicSite1/NP_Programmes.aspx.

Više informacija o budžetu Evropske unije, programiranju i pravilima korišćenja sredstava iz EU fondova, možete naći u *Vodiču za predstavnike jedinica lokalnih samouprava – Ka Evropskoj uniji*, koji je Stalna konferencija gradova i opština objavila uz podršku Fonda za otvoreno društvo. Vodič možete naći na sajtu Stalne konferencije: www.skgo.org. ×

Vladimir Zafrović, SKGO

Poznavajući rada opštinskih uprava u Srbiji dobro znaju da je u poslednje tri godine Opština Loznica jedna od najprogresivnijih u aktivnostima usmerenim ka lokalnom ekonomskom razvoju. Kamen temeljac za ostvarivanje vizije o Loznici kao regionalnom, poslovnom i turističkom centru zapadne Srbije, svakako je bio Strateški plan lokalnog ekonomskog razvoja Opštine Loznica.

Iz njega su proizašle i druge aktivnosti: kreiranje baza podataka i izrada promotivnih materijala radi bržeg informisanja potencijalnih investitora o mogućnostima ulaganja u Loznicu, rekonstrukcija ulice Jovana Cvijića i osnivanje Zone unapređenog poslovanja (očekuje se otvaranje deset novih lokala i 40 novih radnih mesta), ulaganja u infrastrukturu i osnivanje industrijske zone (opština je do sada dobila 18 pisama o namerama od zainteresovanih ulagača). Takođe, Opština Loznica zaslužna je za kreiranje i sprovođenje programa podsticaja građana i privrednika kroz budžetske fondove za samozapošljavanje i preduzetništvo, poljoprivrednu proizvodnju i promociju zapošljavanja mladih. Centralno mesto za sprovođenje svih ovih aktivnosti je Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj, osnovana krajem 2006. uz pomoć programa za ekonomski razvoj opština Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Ljiljana Nikolić, šefica kancelarije, govori o projektu koji je značajan ne samo za građane Loznice već i za sve građane Srbije. Reč je o projektu revitalizacije vajata (koliba) u etnoselu Tršić, rodnom mestu i zadužbini Vuka Stefanovića Karadžića.

“LOKALNA SAMOUPRAVA”: Kako objašnjavate vezu između vaših glavnih aktivnosti, a to je razvoj lokalne ekonomije, sa rekonstrukcijom vajata (koliba) koji su deo Vukove zadužbine?

LJILJANA NIKOLIĆ: Interes Opštine je da se Tršić razvije kao turistička destinacija koja će svojim modernim sadržajima privlačiti posetioce, ali i investitore koji će doprineti otvaranju novih radnih mesta. Želimo da Loznica bude prepoznatljiva i po Tršiću, da on postane jedna od najatraktivnijih turističkih destinacija u zemlji. Dakle, etno-selo Tršić je veoma značajno za ekonomski razvoj Loznice i u tom smislu identifikovano je kao jedan od ključnih proje-

kata koji će doprineti razvoju etno i kulturnog turizma u opštini. Planirano je da sprovođenjem ovog projekta Tršić dobije jedinstven kulturni sadržaj, koji će na moderan način učiniti Vukovo i delo njegovih savremenika dostupnim javnosti.

U okviru projekta predviđena je izrada baza podataka koje će, pored ostalog, sadržati besede koje su u čast Vuku izgovarale značajne osobe u različitim periodima naše istorije. Takođe, celokupno književno delo, običaji, tradicija i kultura srpskog naroda moći će da se izučavaju na nekoliko stranih jezika. Sve to će doprineti da se poveća broj posetilaca koji prođu kroz Tršić i da oni požele da provedu nekoliko dana izučavajući Vukovo delo, ali i odmarajući se uz žubor rečice Žeravije u etno-ambijentu sela Tršić. Selo već postaje interesantna destinacija za razvoj hotelijerstva, jer će potrebe za smeštajnim kapacitetima biti mnogo veće. Sve to doprinosi otvaranju novih radnih mesta i privlačenju novih investicija.

U okviru projekta revitalizacije kompleksa “Tršić” biće otvorena i etno-radionica za izučavanje i sticanje veština starih zanata: grnčarstva, tkanja, stolarskih zanata i slično. Edukaciju će sprovesti Kulturni centar “Vuk Karadžić”, a osobe koje budu edukovane moći će da upotrebe ove veštine za proizvodnju suvenira i razvoj sopstvenog preduzetništva.

Kako je opština prepoznala da je baš taj projekat preloman za razvoj turizma?

Od proslave dva veka Vukovog rođenja, 1887. godine, nije bilo značajnijih investicija u etno-kompleks Tršić. S druge strane, Vuk Stefanović Karadžić tvorac je najjednostavnijeg pisma na svetu, čuvar srpske tradicije, kulture i jezika. Zahvaljujući njegovom velikom delu Opština Loznica ima specifičan pečat po kome je prepoznatljiva u Srbiji. Takođe, Tršić je jedinstven po svom ambijentu i sadržaju i u poređenju sa drugim etno-selima, kao što su Sirogojno ili Mečavnik na Mokroj gori, Tršić ima Vuka i njegovo delo, ima istoriju.

Da li imate podršku javnosti?

Da, naravno. Građani Loznice ponosni su na Vuka i njegovo delo, kao i na to što je rođen u Tršiću. Takođe, stalno se pričalo da je Tršić veliki potencijal, ali nije bilo konkretnih projekata. Na sastancima sa preduzetnicima koji se bave uslužnim delatnostima u Tršiću zaključeno je da ovde nedostaju sadržaji koji će zadržati posetioce.

Opština Loznica je usvajanjem Strategije za lokalni ekonomski razvoj definisala nekoliko projekata za razvoj Tršića. Pored projekta "Revitalizacija vajata u Tršiću", veoma važan projekat je "Plan detaljne regulacije Tršića" kojim su određena pravila izgradnje, ali je i otvoren put za ulaganja u izgradnju hotela i motela u Tršiću. Rekonstrukcija i adaptacija Vukove kuće je projekat koji će biti usko u procesu realizacije. Investiciona ulaganja u infrastrukturu i postavljanje turističke signalizacije, dodatni su projekti koji će doprineti razvoju etno-sela iz XIX veka.

Važno je napomenuti da je koncept razvoja Tršića podržala Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID), kroz njen program za lokalni razvoj opština u koji je Loznica, kao jedna od deset najnaprednijih opština u Srbiji, uključena 2006. godine. Ova podrška ogleda se kroz finansijsku podršku projektu, ali i u pomoći prilikom izrade akcionog plana za ekonomski razvoj i određivanje turizma za jednu od pet prioritarnih oblasti u okviru njega. USAID je podržao i druge aktivnosti – razvoj promotivnih materijala i kreiranje novog veb-sajta Opštine. Sve ovo navodim zato što želim da naglasim da je nemoguće posmatrati stvari parcijalno, te se i realizacija projekata u Tršiću mora gledati kao deo šire priče, priče o lokalnom ekonomskom razvoju. Značajna su i iskustva sa kojima smo se upoznali tokom studijskih putovanja u SAD i u Republiku Češku.

Za realizaciju projekata revitalizacije Tršića posebno je bitno upoznavanje sa praksom u Češkoj. Videli smo kako koncept povezanosti

73. Vukov sabor

Završna svečanost 73. Vukovog sabora održana je u 16. septembra u Tršiću, rodnom mestu Vuka Stefanovića Karadžića, i tom prilikom obeležena je 220. godišnjica njegovog rođenja. Miro Vuksanović, besednik na Saboru, otvorio je tri rekonstruisana vajata u kojima su osim multimedijalne projekcije prethodnih sabora, eksponata u jednom od vajata, posetioci videli kako nastaju ručno rađeni suveniri. Svečanom otvaranju su, pored predstavnika Opštine i domaćina Vidoja Petrovića, predsednika Opštine Loznica, prisustvovali Snežana Samardžić-Marković, ministarka za sport i omladinu, državni sekretari Ministarstva za ekonomiju i regionalni razvoj Vladimir Ilić i Goran Petković, predstavnici Vlade Republike Srpske.

O vajatima

Reč *vajat* je turskog porekla (*hayat*) i označava "omanju, većinom drvenu zgradu u dvorištu seoske kuće u kojoj noćivaju mladenci...". Nekada, kada se živelo u zadrugi, kada su u seoskoj kući u jednoj prostoriji boravile zajedno i po četiri generacije, mladenci – tek venčani par, noću bi se izdvajali u vajat. Zato je ta omanja prostorija bila udaljena od kuće u kojoj je živio ostatak zadruge – za slučaj ako bi se mladenci u strasti zaneli i postali suviše glasni. Vajat nije imao prozore – da ne bi mladarija zvirala šta mladenci rade. Naravno, ubrzo bi mlada zatrudnela, pa bi se nekadašnji mladenci preselili u zajedničku kuću, rodila bi se deca, život bi krenuo svojim tokom. U vajat bi se uselila oprema, voće... da bi se opet sredi-vao za nove mladence i tako krug.

kulture i ekonomskog razvoja utiče na ekspanziju biznisa i na otvaranje novih radnih mesta. Pokazatelji za to su i broj posetilaca srednjovekovnih zamkova i krčmi koji su turističke atrakcije.

Koliko treba vremena da se jedan projekat pripremi, konkretno koliko vam je trebalo vremena i ko je sve bio angažovan u pripremi ovog projekta?

Projekat je nastao u saradnji Kancelarije

za lokalni ekonomski razvoj Opštine Loznica, Kulturnog centra "Vuk Karadžić" i USAID-a. Kulturni centar ga je kandidovao kao projekat od velike važnosti u akcionom planu za ekonomski razvoj u oblasti razvoja turizma i kulture. S obzirom da je kultura nepravedno bila zapostavljena svih ovih godina i da se nije uzimao u obzir njen značaj za razvoj jedne opštine, odlučili smo da projekat kandidujemo na konkursu USAID-a. Projekat je ispunio sve kriterijume naših partnera – privlačenje investicija, otvaranje novih radnih mesta, partnerstvo privatnog i javnog sektora, razvoj preduzetništva, usklađenost sa akcionim planom za ekonomski razvoj. Predstavili smo projekat na engleskom jeziku i argumentovano obrazložili uticaj na gore navedene kriterijume.

Šta je bilo najteže?

Svaki projekat ima cikluse, razvoj, proces realizacije, završetak, ali i evaluaciju i monitoring. Mislim da je najteže bilo argumentovano predstaviti povezanost jednog projekta u oblasti kulture sa investicijama i otvaranjem novih radnih mesta. Iako su vajati otvoreni 16. septembra, kada je promovisan ovaj projekat i otvorena etno-radionica, značajnije efekte imaćemo na proleće,

jer se tada Tršić kao i posle svake zime budi, pa se u skladu sa tim očekuje veliki broj posetilaca vajata. U planu je i organizacija radionica, seminara i predavanja u kolevcima srpske kulture i pismenosti. Nadamo se da će sve ovo dovesti do povećanog interesovanja investitora.

Koliko će ovaj projekat doprineti ekonomskom razvoju, kakve će efekte imati na otvaranje radnih mesta, kolike investicije očekujete?

Već imamo najavu konkretnog investitora o izgradnji hotela u neposrednoj blizini etno-kompleksa. Kroz pismo o namerama predviđena je investicija u iznosu od 1,5 miliona evra. Hotel će biti pogodan za održavanje kongresa i seminara. Planirani kapaciteti od 86 ležajeva, restoranom sa 200 mesta, salom za seminare sa 60 mesta, uposliće do 25 osoba. Takođe, u Tršiću su u maju otvorena dva nova ugostiteljska objekta. Oni su svoj izgled prilagodili ambijentu etno-sela Tršić i doprineli otvaranju najmanje 12 novih radnih mesta. Ukoliko se planirana ulaganja u kulturne sadržaje i razvoj smeštajnih kapaciteta ostvare, Tršić i Loznica će biti destinacija broj jedan u oblasti etno, kulturnog, kongresnog i seoskog turizma. ×

Jelena Mihajlović-Tanasijević i Leopold Rolinger, savetnici za lokalni ekonomski razvoj USAID-a

Kako se stiče pravo na flaširanje vode

Problem u eksploataciji mineralne i termalne vode u Opštini Smedrevska Palanka jeste u tome što je eksploataciono pravo dato određenom preduzeću bez vremenskog roka i bez navođenja količine koja se može eksploatisati. To je bio dovoljan razlog da potencijalni investitori odustanu, i pored dobre volje i želje lokalne samouprave

Inicijativu o osnovi korišćenja mineralnih sirovina i usklađivanju i primeni zakonskih propisa koji regulišu tu oblast, usvajala su mnoga relevantna tela SKGO-a koja su razmatrala ovo pitanje, formulisala inicijativu i uputila je odgovarajućim nadležnim organima, ali bez odgovora i valjanog rešenja.

Problem korišćenja prirodnih resursa može se posmatrati sa više različitih aspekata, i to kroz njihov potencijal za ekonomski razvoj lokalne sredine uz poštovanje principa održivosti, primenu fiskalne politike za finansiranje lokalne samouprave, primenu i sprovođenje odgovarajućih zakonskih propisa, kao i sa vrlo dugom procedurom za dobijanje saglasnosti za primenu odgovarajućih odluka na lokalnom nivou od strane relevantnih ministarstava, Skupštine Republike Srbije i Vlade Republike Srbije.

Ovog puta ograničićemo se samo na korišćenje mineralnih i termalnih voda, prirodnog i lekovitog faktora, kao i korišćenje mineralnih sirovina i sirovina za dobijanje građevinskog materijala. Svako ko koristi prirodne vredno-

sti, dužan je da plati realnu cenu za njihovo korišćenje i rekultivaciju prostora pod načelom "korisnik plaća".

Veoma je širok dijapazon propisa koji regulišu korišćenje prirodnih bogatstava i dobara u opštoj upotrebi. To su: Zakon o lokalnoj samoupravi, Zakon o finansiranju lokalne samouprave, Zakon o zaštiti životne sredine, Zakon o koncesijama, Zakon o banjama, Zakon o vodama, Uredba o visini naknade za korišćenje voda i naknada za izvađeni materijal iz vodotoka, Zakon o rudarstvu, Pravilnik o načinu plaćanja naknade za korišćenje mineralnih sirovina.

SLUČAJ SMEDREVSKE PALANKE: Na osmoj sednici Odbora za privredni razvoj Stalne konferencije, predstavnici Opštine Smedrevska Palanka predstavili su svoj problem, sa kojim se verovatno suočavaju mnoge opštine u Srbiji. Naime, u ovoj opštini bogatstvo mineralnim sirovinama i termalnim vodama osnov je razvojnog programa. Postoje i investitori koji hoće da grade smeštajne kapa-

citete sa mogućnošću korišćenja termalne vode, kao i veliki broj onih koji žele da grade postrojenja za flaširanje mineralne vode.

Problem je u eksploataciji mineralne i termalne vode, jer je eksploataciono pravo Rešenjem o eksploataciji dato određenom preduzeću bez vremenskog roka na koje je dato pravo eksploatacije i bez navođenja količine koja se može eksploatisati. To je bio dovoljan razlog da potencijalni investitori odustanu, pored dobre volje i želje lokalne samouprave da reši glavne probleme. U tom smislu, opština se obraćala svim nadležnim ministarstvima, budući da prema gore navedenim zakonima koji regulišu ovu oblast, nadležnost ima više ministarstava.

PRAVO NA EKSPLOATACIJU: Članom 17. Zakona o rudarstvu, regulisano je da se pravo eksploatacije mineralnih sirovina vrši na osnovu *odobrenja za eksploataciju* u roku određenom odobrenjem i po dinamici i u količinama predviđenim projektom i ostalom tehničkom dokumentacijom. Preduzeće kome je izdato odobrenje za eksploataciju i Ministarstvo zaključuju ugovor kojim se bliže određuju prava i obaveze za proces eksploatacije mineralne sirovine, a naročito visina, rokovi, način i uslovi plaćanja naknade za korišćenja mineralnih sirovina, prava i obaveze u pogledu preduzimanja mera opšte sigurnosti, zaštite okoline i drugih mera.

Zakonom o finansiranju lokalne samouprave, i to Članom 36. pomenutog Zakona, pod ustupljenim prihodima jedinica lokalne samouprave podrazumevaju se naknade za korišćenje mineralnih sirovina, vode, prirodnog lekovitog faktora, kao i druge naknade u skladu sa zakonom. Međutim, Zakonom nije definisan udeo gradova i opština u prihodima od naknada, već se to čini sektorskim zakonima.

Tako je članom 15. Zakona o rudarstvu određena visina naknada za korišćenje mineralnih sirovina. Način obračuna naknade i plaćanje naknade regulisan je Pravilnikom o načinu plaćanja naknada za korišćenje mineralnih sirovina. Sredstva od ove naknade u visini od 50 odsto su prihod opštine na čijoj teritoriji se

Preporuke za korišćenje mineralnih i termalnih voda

Na osnovu gore navedenih odredaba zakonskih propisa koji regulišu samo jednu oblast korišćenja mineralnih i termalnih voda i evidentni potencijal koji mogu imati na privredni razvoj lokalnih samouprava bogatih ovim prirodnim bogatstvom, a koji ga do sada nisu na pravi način sagledali i iskoristili, mogu se izvući određene preporuke:

- Neophodna je veća koordinacija nadležnih ministarstava prilikom donošenja i sprovođenja Zakona i podzakonskih akata kako se jedna oblast ne bi sadržavala u više propisa;
- Neophodno je doneti novi zakon o banjama i klimatskim mestima, kako bi se skratila procedura u dobijanju prava na uvođenje naknade za korišćenje prirodnog lekovitog faktora;
- Neophodno je jasno definisati i napraviti razliku između odobrenja za eksploataciju i ugovora koje zaključuje Ministarstvo rudarstva i energetike i vodoprivredne dozvole koje izdaje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kao i koncesionog ugovora.
- Insistirati na izmenama Pravilnika o načinu plaćanja naknade za korišćenje mineralnih sirovina i to u članovima 4. i 5. dodavanjem obaveze dostavljanja nadležnim službama lokalnih samouprava (obrazac KNMS i GNMS), kako bi realnije planirale budžete i doprinosile boljem radu novoformiranih lokalnih poreskih administracija;
- Inicirati izmene Zakona o koncesijama, i to Član 16. stav 6. kako bi se stvorio osnov da se po svim predmetima koncesije imenuje jedan član komisije iz lokalne samouprave;
- Izvršiti usaglašavanje posebnih zakona iz oblasti koja regulišu korišćenje mineralnih sirovina i drugih dobara od opšteg interesa sa odredbama Zakona o lokalnoj samoupravi (Članom 98), Zakona o finansiranju lokalne samouprave (Članom 36) i Zakona o zaštiti životne sredine (Članom 84), kojim je utvrđeno da su sredstva ostvarena od naknade u visini od 60% prihod budžeta Republike, a u visini od 40% prihod budžeta jedinica lokalne samouprave.

rena od naknade u visini od 60 odsto prihoda budžeta Republike, a u visini 40 odsto prihoda su budžeta lokalne samouprave.

EKSPLOATACIJA MINERALNIH VODA:

Eksplatacija mineralnih sirovina predviđena je i Zakonom o vodama. Ovim Zakonom definisano je da je za korišćenje i upotrebu vode neophodna vodoprivredna dozvola, koja se izdaje na određeno vreme, a najduže na deset godina. Članom 99. Zakona propisana je naknada za korišćenje voda, koja se plaća za korišćenje površinskih, podzemnih i mineralnih voda. Naknada se utvrđuje godišnje i to Uredbom o visini naknade za korišćenje voda i za zaštitu voda i naknade za izvađeni materijal iz vodotokova, koju donosi Vlada Republike Srbije. Sredstva po ovoj osnovi prihod su ministarstva nadležnog za poslove vodoprivrede i

nemaju karakter ustupljenih prihoda, već se koriste prema programu ministarstva.

Strana lica mogu steći pravo koncesije nad prirodnim bogatstvima i dobrima od opšteg interesa, kao i druga prava određena zakonom. Članom 28. ovog Zakona predviđeno je da se pet odsto od sredstava ostvarenih od koncesione naknade izdvajaju za finansiranje razvoja i infrastrukture jedinice lokalne samouprave na čijem području se obavlja koncesiona delatnost.

Pitanje naknade za korišćenje prirodnog lekovitog faktora definisano je Zakonom o banjama. Članom 13. ovog Zakona definisano je da Narodna skupština određuje visinu naknade, a da Vlada Republike Srbije daje saglasnost na program korišćenja sredstava od naknade koji donosi Skupština opštine. ×

vrši eksploatacija. U pravilniku su propisani i obrasci koji se popunjavaju kvartalno i godišnje, i na osnovu kojih se utvrđuju akontacije za plaćanje naknada. Pravilnik su doneli Ministarstvo finansija i Ministarstvo za energetiku.

Zakonom o zaštiti životne sredine, tj. Članom 84. navedeno je da su sredstva ostva-

SAJAM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Ekološki čuvari blaga

Pod geslom “Volimo Srbiju – čuvajmo životnu sredinu!”, ovogodišnji Sajam životne sredine EcoFair održan od 12 do 14. septembra, zajedno sa trećim Sajmom energetike, otvorili su Saša Dragin, ministar zaštite životne sredine, i Aleksandar Popović, ministar rudarstva i energetike Republike Srbije.

Na ovoj manifestaciji je po prvi put bio organizovan i “mini sajam” pod nazivom “Lokalna samouprava i održivi razvoj”, a namera organizatora je bila da promoviše strateški pristup u upravljanju prirodnim resursima i rešavanju problema zaštite životne sredine.

Na sajmu je, po informacijama organizatora, bilo oko 250 izlagača iz zemlje i inostranstva. Stalna konferencija gradova i opština se posetiocima predstavila zajedno sa GTZ projektom “Modernizacija komunalnih usluga”, firmom Trojon & Fischer EKO i časopisom “Ekosfera”, u hali 5 Beogradskog sajma. Adekvatnim materijalom predstavljene su dosadašnje, pojedinačne i zajedničke, aktivnosti pomenutih izlagača, kao i saradnja sa drugim institucijama iz oblasti zaštite životne sredine. Akcenat je, naravno, stavljen na saradnju Stalne konferencije i GTZ projekta, u okviru koje su prikazani i alati za strateško planiranje u oblastima upravljanja čvrstim komunalnim otpadom, upravljanja komunalnim vodama i energetskog planiranja.

Drugog dana sajma posetioci su na štandu Stalne konferencije i GTZ projekta imali priliku da vide obrazovne filmove *Voda naša nasušna* i *Skriveno blago*, u produkciji Agencije za očuvanje biodiverziteta Ecolibri-Bionet, finansiranih od strane GTZ-a – Nemačke organizacije za tehničku saradnju. Veliku pažnju posetilaca izazvala je i projekcija filma *Reciklaža – poslednja opomena* Agencije za reciklažu Republike Srbije, koji je takođe prikazan na pomenu-tom štandu.

Takođe, veliko interesovanje izazvalo je i predstavljanje i rada nemačko-srpske firme Trojon & Fischer EKO, koja pruža usluge u domenu upravljanja čvrstim komunalnim otpadom u pet opština Braničevskog okruga. Časopis za popularizaciju ekološke kulture življenja “Ekosfera” pokrenut je maja ove godine i na Sajmu su predstavljena dva, do sada objavljena broja i dat je nagoveštaj šta će se naći u trećem, čija se priprema upravo privodi kraju.

Osim standardne sajamske ponude, u okviru pomenutih manifestacija bili su organizovani i stručni skupovi s aktuelnim temama iz oblasti energetike i zaštite životne sredine. Jedan od zapaženijih održan je u organizaciji Odbora za zaštitu životne sredine i održivi razvoj Privredne komore Srbije, na temu “Investicije u zaštitu životne sredine – prava i obaveze biznis sektora na putu ka Evropskoj uniji”. ×

ODBOR ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Opštine zajedno deponuju otpad

Novi Sad je 26. septembra 2007. godine bio domaćin desete sednice Odbora za zaštitu životne sredine SKGO-a, kojoj je predsedavao Radiša Milošević, predsednik Odbora i predsednik Opštine Batočina. Prezentacija dostignutih rezultata u realizaciji projekta izgradnje regionalne deponije komunalnog otpada u Užicu, u okviru koga se osam opština zapadne Srbije dogovorilo da na jedinstven način organizuje prikupljanje i deponovanje komunalnog otpada, predstavljala je prvi pravi pomak u realizaciji Nacionalne strategije za upravljanje otpadom. Direktor JKP-a “Duboko”, koje je osnovano radi realizacije ovog projekta, upoznao je članove Odbora sa svim dosadašnjim aktivnostima.

Iskustva u radu na ovom projektu podstakla su brojna dodatna pitanja, ali i inicijativu da se još jednom pokrene pitanje sistemskog rešenja upravljanja otpadom, posebno vezano za Nacrta zakona o upravljanju komunalnim otpadom, koji je poslat na usvajanje Narodnoj skupštini.

Proces suzbijanja ambrozije, korovske biljke čiji polen izaziva velike zdravstvene probleme u celoj Vojvodini, predstavlja ozbiljan posao kome je Uprava za zaštitu životne sredine grada Novog Sada posvetila veliku pažnju. Da se jedino takav pristup u suzbijanju ove, ali i ostalih invazivnih biljnih vrsta isplati, pokazuju prvi rezultati dobijeni na osnovu uspostavljenog monitoringa. ×

Žene to mogu, zar ne

Do 2006. godine Misija OEBS-a je inicirala i obučila lica odgovorna za ravnopravnost polova i jednake mogućnosti u preko 50 opština, okruga i gradova u Srbiji

Srbija je i dalje jedna od retkih, ako ne i jedina zemlja zapadnobalkanskog regiona gde još uvek nedostaje sistem trajnih, zakonski regulisanih, funkcionalnih i efikasnih mehanizama za rodnu ravnopravnost. Pod pojmom mehanizama za rodnu ravnopravnost podrazumevaju se institucije od lokalnog do nacionalnog nivoa koje se bave praktičnim rešavanjem pitanja rodne ravnopravnosti i zakoni koji regulišu problematiku funkcionisanja institucija za rodnu ravnopravnost i razne mere za sprečavanje rodne diskriminacije.

Iako se broj poslanica u Narodnoj skupštini posle izbora u januaru 2007. udvostručio i sad iznosi 20,4 odsto, ključni problemi rodne neravnopravnosti i dalje su prisutni, kao što su porodično nasilje, neproporcionalna predstavljenost žena u procesima donošenja odluka, gotovo simbolično prisustvo žena u sastavu vlade (samo tri od 25), stereotipno, tradicio-

nalističko predstavljanje žena u medijima, političkom diskursu, školskim programima.

Permanentno prisustvo veće nezaposlenosti žena (56 odsto) u odnosu na muškarce, kao i permanentno prisustvo razlike u ukupnom zbiru plata žena (one imaju manju platu za 17 odsto od muškaraca), govore o prisutnim nejednakostima na tržištu rada. Diskriminacija žena je posebno teška kod pojedinih ranjivih grupacija žena kao što su žene sa invaliditetom, Romkinje, nezaposlene i žene iz seoskih područja.

OEBS OSNAŽUJE ŽENE: Opšti cilj Programa za rodnu ravnopravnost Misije OEBS-a u Srbiji jeste osnaživanje žena za političke i javne funkcije, kao i procese donošenja odluka sa namerom da se tim putem eliminiše rodna diskriminacija.

Program se zasniva na nekoliko međunarodnih dokumenata kao što su UN Rezolucija Saveta bezbednosti 1325, Pekinška akciona platforma i OEBS-ov Akcioni plan za unapređivanje rodne ravnopravnosti. Sva ta dokumenta

naglašavaju između ostalog važnost učešća žena u javnom životu i politici i njihovo potpuno učešće u svim procesima donošenja odluka, što se smatra suštinskim za ostvarivanje trajne demokratije i stabilnosti.

JEDNAKE

MOGUĆNOSTI : Misija OEBS-a u Srbiji svojim programima dosledno promoviše ravnopravnost žena i muškaraca polazeći od uverenja da su zaštita i promocija ljudskih prava žena važna za unapređivanje demokratije, za političku i ekonomsku sigurnost zemlje i regije.

Misija OEBS-a započela je 2002. godine projekat "Lica za rodnu ravnopravnost i jednake mogućnosti u opštinama". U njima se nekom od već postojećih radnih mesta u opštinskoj upravi dodaje nova odgovorna dužnost – bri-

PROMOCIJA PUBLIKACIJE "PUTEVI OSTVARIVANJA RODNE RAVNOPRAVNOSTI I JEDNAKIH MOGUĆNOSTI"

ga o pitanjima rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti. Zaposleni na tim radnim mestima se, naravno, obučavaju za obavljanje novog posla. Ovaj mehanizam pripada najmodernijim evropskim demokratskim tendencijama i jača decentralizaciju, s obzirom da se problemi decentralizacije na najefikasniji način rešavaju upravo na nivou lokalnih zajednica.

Do 2006. godine Misija OEBS-a je inicirala i obučila lica odgovorna za ravnopravnost polova i jednake mogućnosti u preko 50 opština, okruga i gradova u Srbiji: Aleksincu, Arandelovcu, Beogradu, Bujanovcu, Boru, Boljevcu, Čačku, Jagodini, Kladovu, Kikindi, Kragujevcu, Kruševcu, Kučevu, Knjaževcu, Kovačići, Lazarevcu, Lebanu, Loznici, Majdanpeku, Medveđi, Nišu, Novom Bečeju, Novom Beogradu, Novom Sadu, Novom Pazaru, Novoj Crnji, Pirotu, Priboju, Požarevcu, Preševu, Prokuplju, Senti, Sečnju, Somboru, Sremskoj Mitrovici, Sjenici, Subotici, Topoli, Tutinu, Užicu, Valjevu, Velikoj Plani, Vrbasu, Zaječaru, Zrenjaninu, Žitištu.

U preko dvadeset opština formirana su i tela (komisije, saveti) za rodnu ravnopravnost.

Aktivnosti ovih organa kreću se u nekoliko opštih kategorija: prisustvo u lokalnim medijima, prezentacije, kampanje; aktivnosti na unutrašnjim regulativama protiv seksualnog uznemiravanja i ucenjivanja; opštinske zgrade i okolina su preuređivani da postanu pristupačni za invalidna lica; unošenje aktivnosti rodne ravnopravnosti u opštinske budžete; redovno međuopštinsko umrežavanje, komunikacija, razmena informacija i širenje mreže. Posebno, uoči lokalnih izbora 2004. godine održani su predizborni programi za političko osnaživanje žena "Žene to mogu" u 24 opštine u Srbiji za oko 600 polaznica. Učesnice su posle seminara organizovale javne političke i medijske kampanje za podršku kandidatkinjama, što je znatno doprinelo shvatanju i prihvatanju funkcije i uloga kvota izbornog sistema po prvi put primenjenog širom Srbije, kao i njegovom doslednom poštovanju. ×

Dr Zorica Mršević, savetnica za ravnopravnost polova u Misiji OEBS-a u Srbiji

Publikacije o rodnoj ravnopravnosti

Program za rodnu ravnopravnost Misije OEBS-a pripremio je i objavio do sada 16 publikacija. Među publikacijama su i četiri knjižice posvećene osnovnim pitanjima rodne ravnopravnosti, kao i letak "Žene u politici" koji je doštampavan više puta do sada. Objavljeno je i jedanaest knjiga, od kojih spominjemo prvu, *Standardi i mehanizmi za postizanje rodne ravnopravnosti u demokratskim zemljama*, kao i poslednje dve, *Žene u vojsci* i *Putevi ostvarivanja rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti, od ideje do prakse* koja je namenjena za obuku opštinskih lica zaduženih za rodnu ravnopravnost.

Sve pomenute publikacije bile su široko korišćene u edukativnim programima Misije promovišući rodnu ravnopravnost u praksi.

AKTIVNOSTI SKGO

Kolege uzajamno procenjuju rad

Lajkovac je jedna od deset opština u Srbiji koje su se dobrovoljno uključile u projekat "Uporedna procena kapaciteta jedinica lokalne samouprave", koji finansira Evropska unija preko Evropske agencije za rekonstrukciju, a realizuje Stalna konferencija gradova i opština. Uporedna procena jedan je od načina da se doprinese kvalitetnijem radu lokalne samouprave, tako što se prikupljeni podaci upoređuju sa standardima Saveta Evrope. Cilj projekta je da se pomogne opštinskim strukturama da procene trenutne rezultate, prepoznaju oblasti u kojima dobro funkcioniše lokalna samouprava, ali i one u kojima je potrebno unapređenje. Za vreme četvorodnevne posete Opštini Lajkovac, članovi tima susreli su se sa predstavnicima Skupštine opštine i drugih opštinskih organa, službenicima odeljenja Opštinske

uprave, partnerskih organizacija i građana. Nakon analize stanja, tim projekta dostaviće Opštini Lajkovac pisani izveštaj sa preporukama za unapređenje rada, što je bio slučaj i u prethodne četiri posećene opštine.

Još jedna poseta u okviru ovog projekta organizovana je u Opštini Veliko Gradište na poziv predsednika Opštine. Na osnovu prikupljenih podataka i standarda Saveta Evrope, tim će napraviti prezentaciju za domaćine koja će im pomoći u unapređenju strateškog upravljanja opštinom.

Forumi u opštinama

U okviru projekta "Lokalna agenda 21 – prekograničnom saradnjom do održive zajednice", koji Stalna konferencija gradova i opština implementira uz finansijsku podršku Evropske agencije za rekonstrukciju (EAR), a u koordinaciji Ministarstva finansija Republike Srbije, održani su prvi konstitutivni sastanci opštinskih foruma u Kuli i Odžacima, Irigu, Novom Bečeju, Kovinu

i Sremskim Karlovcima. Osnovni cilj postojanja opštinskih foruma jeste učešće i koordinacija procesa izrade strategija održivog razvoja, koje bi trebalo da svoju finalnu verziju dobiju krajem implementacije projekta.

Kako konsultujemo građane

U okviru projekta "Podrška jačanju građanskog učešća u Srbiji – druga faza", koji podržava Švajcarska agencija za razvoj i saradnju – SDC, najvažnije mesto zauzimaju aktivnosti usmerene na aktivaciju građana, konsultovanje njihovog mišljenja i podsticanje njihovog učešća u procesu odlučivanja. Kako bi se proces konsultovanja mišljenja građana u okviru projekta sproveo sistemski i organizovano, u Krupnju je 25. i 26. septembra održana prva od dve predviđene radionice za izradu Akcionog plana za konsultovanje građana. Menadžeri i sekretari Kancelarija za razvoj zajednice iz šest pilot-opština (Čoka, Sremski Karlovci, Valjevo, Osečina, Loznica i Krupanj) imali su priliku da, na osnovu realnih činjenica, uz pomoć konsultanata angažovanih u okviru projekta, izrade nacrt Akcionog plana za konsultovanje građana.

Akcionni plan biće finalizovan i sprovediće se tek pošto svako od konsultativnih tela građana (Saveta) u pilot-opštinama odabere temu od širokog interesa za lokalnu zajednicu. Plan predviđa organizovanje javnih rasprava, anketa, foruma, fokus grupa i neformalnih sastanaka u cilju prikupljanja mišljenja građana u vezi sa mogućim rešenjima u okviru odabrane teme.

Demokratska kohezija Evrope

Stalna konferencija gradova i opština, Skupština AP Vojvodine i Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope organizuju 8. oktobra 2007. u Novom Sadu međunarodnu konferenciju "Regionalne i lokalne vlasti na putu stvaranja veće demokratske kohezije", u okviru predsedavanja Republike Srbije Komitetu ministara Saveta Evrope. Konferencija će se baviti pitanjima od značaja za razvoj lokalnih vlasti i demokratije, a pored ostalog biće reči i o ulozi nacionalnih asocijacija gradova i opština, njihovoj saradnji sa Kongresom lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope, umrežavanju nacionalnih asocijacija lokalnih vlasti u okviru evropske strategije za inovacije i dobrog upravljanja na lokalnom nivou, kao i o konkretnim primerima angažmana i uloge asocijacija iz Jugoistočne Evrope.

IN MEMORIAM: Rajko Rajić

Nedavno je preminuo Rajko Rajić, ekonomista po struci, koji je sedamdesetih godina prošlog veka bio na funkciji pomoćnika generalnog sekretara Stalne konferencije gradova, zadužen za sektor društveno-ekonomskih poslova. Njegova karijera je počela u redakciji Radio Beograda i NIN-a, gde je radio kao novinar. U vreme kada Rajko dolazi na funkciju pomoćnika generalnog sekretara SKGO-a, asocijacija lokalnih samouprava dobila je i svoje prostorije u tadašnjem novoizgrađenom Domu omladine, čiju su izgradnju delimično (četiri sprata) finansirali veliki gradovi iz svih republika i pokrajina tadašnje Jugoslavije.

Ta je decenija bila velika prekretnica u razvoju SFRJ. Pre svega, napušten je administrativni, dirigovani sistem privređivanja i prešlo se na tržišne i ekonomske odnose, gde god je to bilo moguće. U to vreme, uloga Konferencije u stambenim reformama i uvođenju ekonomskih odnosa u komunalnim delatnostima nije bila mala. Objektivnosti radi, treba istaći da takvo ustavno i zakonodavno regulisanje položaja opštine nije bilo samo želja federacije za demokratizacijom odnosa u društvu, već i traženje saveznika u borbi protiv narastajućeg republičkog etatizma. Rajko Rajić je bio predstavnik Konferencije sa velikim znanjem, razvijenim osećajem za realnost i nadaleko poznatim retoričkim talentom. Oslanjao se na ljude iz gradova, proveravajući mišljenja i stavove koje je Konferencija trebalo da zastupa. Nemerljiva je Rajkova zasluga za unapređivanje društvenih odnosa u mnogim delatnostima, kao i za unapređenje komunalnog sistema u celini, koji je u to vreme bio veoma napredan u razmerama Evrope.

Zahvaljujući ogromnom iskustvu koje je stekao u Stalnoj konferenciji gradova, Rajko Rajić je uspešno preuzeo Savezni zavod za urbanizam i stambena i komunalna pitanja, koji je od 1965. godine pretao da postoji kao savezna ustanova. Rajko je okupio kadrove, formirao programe i projekte i uspostavio kontakte sa gradovima u zemlji, naročito sa glavnim gradovima republika i pokrajina nekadašnje Jugoslavije. Takođe, uspostavio je saradnju sa OUN-om u Ženevi i sa OECD-om u Parizu od kojih Zavod, kasnije Institut, dobija aktuelne studijske materijale iz oblasti stanovanja, planiranja i građenja. Na vreme je osetio značaj informacije za urbanizam i planiranje, pa se može slobodno reći da je bio začetnik urbanog marketinga i menadžmenta. Rajko Rajić je posebno uspostavio veze sa gradovima u Zapadnoj i Istočnoj Evropi, organizovao studijske posete, nabavku knjiga i časopisa i slao naše kadrove na školovanje u inostranstvo kako bi pokazao da grad nije samo tehnički i estetski fenomen, nego pre svega ekonomski i socijalni. Zalagao se i za aktiviranje ekonomske rente koja, uz normalne cene stambeno-komunalnih usluga, treba da postane osnovni instrument finansiranja razvoja gradova. Nama ostaje da mu se duboko zahvalimo za sve što je učinio za Stalnu konferenciju gradova i opština.

Kolegijum SKGO

OTVOREN "ZDRAVO-ORGANIK"

BAC – Predsednik Izvršnog veća Vojvodine Bojan Pajtić i republički ministar za poljoprivredu dr Slobodan Milosavljević posetili su Opštinu Bač 13. septembra 2007. i tom prilikom svečano otvorili novi proizvodni pogon za preradu voća i povrća "Zdravo-organik koji se nalazi u okviru preduzeća "Slovan-progres d.o.o." u Selenči. Ukupna investiciona vrednost objekta je četiri miliona evra, a prema rečima predsednika Opštine Bač mr Tomislava Bogunovića realizacijom projekta "Zdravo-organik" posao u proizvodnji dobiće 50 radnika, a kroz razne oblike kooperacije biće uposleno još 500 radnika.

POKLON APATINSKE PIVARE

APATIN – Hans Vilhelm Šute, generalni direktor Apatinske pivare, uručio je juče ključeve ambulantnih kola Fiat ducato 2, 2 turbo-dizel, dr Živoradu Smiljaniću, predsedniku Opštine Apatin i direktoru Doma zdravlja Apatin. Reč je o ambulatnim kolima, sanitetskom vozilu koje ima najsavremeniju medicinsku opremu. U obraćanju novinarima direktor pivare izrazio je uverenje da će nova ambulatna kola znatno olakšati rad medicinskim stručnjacima i osoblju u Domu zdravlja Apatin i, pre svega, omogućiti građanima Apatina i svim ostalim ljudima koji se nađu na ovim prostorima da, u najkraćem mogućem periodu, dobiju neophodnu i pravovremenu zdravstvenu pomoć.

FOLKOR U LOĐU

TITEL – Opština Titel bila je korisnik donacije Evropske agencije za rekonstrukciju pri realizaciji projekta "Starteški menadžment u javnim komunalnim službama" – program EXCHANGE – koji je sprovodio SKGO. Partner u realizaciji projekta Opštini Titel bio je grad Lođ iz Poljske. Nakon uspešne saradnje u komunalnoj oblasti, dve opštine nastavile su saradnju u sferi kulture. Predstavnici opštine Titel sa članovima Kulturno-umetničkog društva "Jovan Popović" iz Titela gostovali su u Lođu na 27. međunarodnom festivalu folklor. Članovi Kulturno-umetničkog društva "Jovan Popović" iz Titela nastupali su pred poljskom publikom u Lođu i mestima u regionu sa kolegama iz Latvij, Italije, Ukrajine, Mađarske, Slovačke i Poljske.

KONKURS ZA POLJOPRIVREDNIKE

TRSTENIK – Budžetom Opštine Trstenik za 2007. opredeljeno je deset miliona dinara Fondu za razvoj privrede u ovoj opštini, koji sredstva dodeljuje preduzetnicima i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima sa područja opštine za otplatu kamate na uzete kredite kod poslovnih banaka. Konkurs je otvoren za preduzetnike i registrovana poljoprivredna gazdinstva sa područja opštine Trstenik do iskorišćenja predviđenog iznosa sredstava. Upravni odbor Fonda za razvoj opštine Trstenik je već dva puta rešavao podnete prijave korisnika Fonda. U septembru je doneo Odluku i odobrio otplatu kamate za još 75 korisnika sredstava Fonda.

POVELJA MAJCI

ZEMUN – U cilju promovisanja rađanja i podsticanja nataliteta u Srbiji, Opština Zemun je na Keju oslobođenja 21. septembra (Mala Gospojina) dodelila javno priznanje Povelju majci ženama sa teritorije Beograda koje su se prijavile i ispunile uslove javnog poziva. Toga dana su, po prvi put, sveštenici iz svih zemunskih crkava obavili saborno krštenje u Dunavu. Javno priznanje Povelja majci jeste svojevrsna zahvalnost svim ženama koje su rodile troje i više dece. Ove godine su ovo prestižno priznanje ponele 293 majke.

USKORO USLUŽNI CENTAR

ČAJETINA – Opština Čajetina započela je prošle godine projekat izgradnje Uslužnog centra, u saradnji sa MSP-om, Programom za podršku opštinama koji finansira Vlada Švajcarske. Cilj je uvođenje elektronskih usluga u oblasti opštinske administracije i unapređenje javnog informisanja, komunikacije između opštinskih odeljenja, komunalnih preduzeća i javnih službi. Ostvarenjem navedenih ciljeva kroz razvoj i jačanje institucija lokalna samouprava postaje modernija, uspešnija, odgovornija i profesionalnija, sa željom da njeni građani budu zadovoljni u sredini u kojoj žive. Na tenderu je odabran izvođač radova – preduzeće "Instelinstženjering d.o.o. Novi Sad, a početak rada očekuje se u oktobru.

INVESTIRANJE U JUG SRBIJE

LESKOVAC – U prostorijama Centra za razvoj Jablaničkog i Pčinjskog okruga u Leskovcu potpisan je ugovor za realizaciju projekta "Studija za identifikaciju faktora koji sprečavaju investiranje u južnu Srbiju". Ugovor su potpisali direktor Centra za razvoj Ljudmila Stefanović

i direktor Centra za visoke ekonomske studije (CEVES) iz Beograda Vuk Đoković. Cilj projekta, kojim je predviđen zajednički rad Centra i CEVES-a na izradi studije, jeste identifikovanje ključnih faktora koji sprečavaju investiranje na lokalnom nivou u trinaest opština Jablaničkog i Pčinjskog okruga. Studija će dati odgovore na koje od identifikovanih faktora lokalne samouprave mogu da utiču kako bi postale privlačne za investitore. Centar za razvoj Jablaničkog i Pčinjskog okruga osnovan je novembra prošle godine sa ciljem da preuzme vodeću ulogu u pokretanju i intenziviranju regionalne saradnje, najpre kroz prikupljanje i sistematizaciju informacija o regionu, a zatim i kroz podršku opštinama u izradi regionalnih projekata i obezbeđivanju sredstava iz fondova i donacija.

TURIZAM ZA PENZIONERE

NOVI BEOGRAD – Željko Ožegović, predsednik SKGO-a i predsednik Opštine Novi Beograd, Milutin Ivanović, član Opštinskog veća, i Nemanja Ranković, koordinator za nevladine organizacije, posetili su u četvrtak 20. septembra opštinu Koceljeva. Tom prilikom predsednik Ožegović potpisao je Protokol o razumevanju i saradnji opština Novi Beograd i Koceljeva sa Veroljubom Matićem, predsednikom Opštine Koceljeva. Uzajamna saradnja imaće za cilj i stvaranje uslova za efikasnije i kvalitetnije pružanje usluga građanima i privrednim subjektima. Predstavnici Opštine Novi Beograd posetili su i selo Družetić, u kome se trenutno grupa novo-beogradskih penzionera nalazi na rekreativnom odmoru. Njihov odlazak na odmor finansijski su pomogle dve opštine u želji da pored pomoći penzionerima afirmišu seoski turizam koji se sve više razvija u selima Koceljeve.

NOVA ZELENA PIJACA

PLANDIŠTE – Rekonstruisana zelena pijaca u Plandištu počela je sa radom, a simboličnu vrpcu preseklili su Ulrike Hartman, zamenik ambasadora Republike Austrije u Srbiji, i Zoran Vorkapić, predsednik Opštine Plandište, uz prisustvo javnih ličnosti iz opštine i mnogobrojnih građana. Plandištanci će u novoj pijaci moći da kupuju meso i mesne preradevine, mleko i mlečne proizvode i ostale namirnice u objektima urađenim po propisima. Izgrađen je i parking sa uređenom saobraćajnom pristupnicom. Rekonstrukcija je urađena zahvaljujući sredstvima Austrijske agencije za saradnju (ADA), koja je izdvojila za ove namene 100.000 evra. Ovo je drugi objekat u opštini Plandište koju je finansirala austrijska vlada. Prošle godine izgrađen je objekat za potrebe Doma za duševno obolela lica "1. oktobar" u Starom Lecu. ×

VREME

Copyright © 1997–2005 Vreme

PDF izdanje razvili: Saša Marković i Ivan Hrašovec

obrada: Marjana Hrašovec